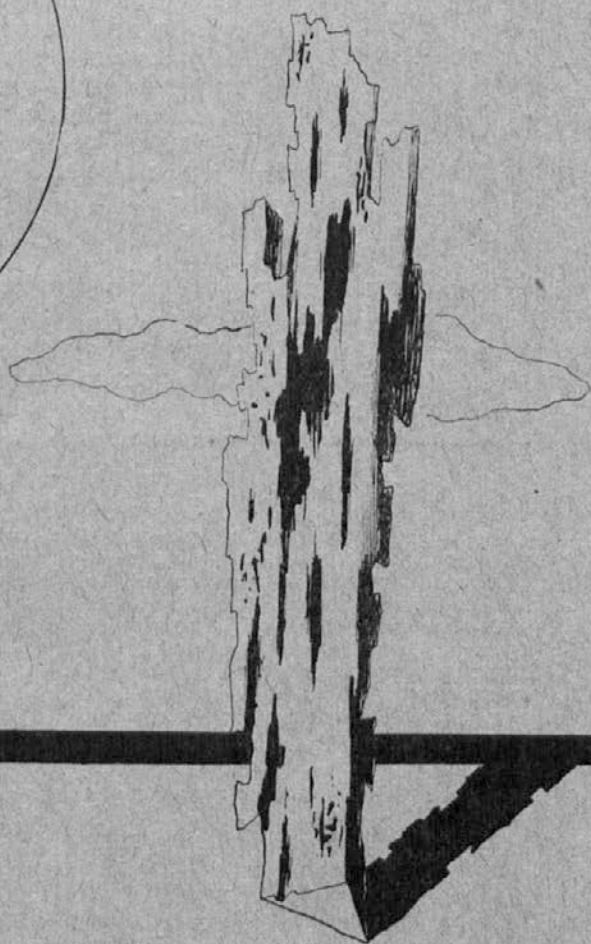
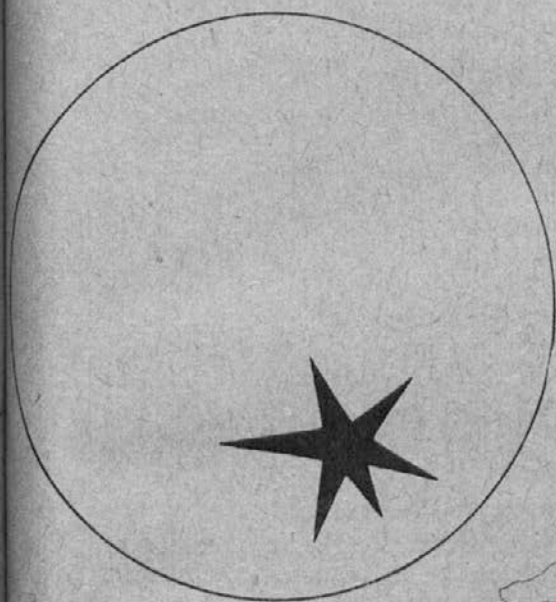

POŠTNINA PLACANA V GOTOVINI

NAŠA ZVEZDA

V

1935-36

4-5

»Naša zvezda«, dijaški kongregacijski list, V. letnik. V šol. letu 1935/36 bo izšel v desetih številkah. Naročnina za dijake 18 Din, za nedijake 25 Din. Posamezna številka 3 Din. Za Avstrijo 3 šil., za Italijo 7 lir.

Založnik in izdajatelj: Vodstvo dijaških marijanskih kongregacij v lavantinski in ljubljanski škofiji. Za založništvo in uredništvo odgovarja dr. Ign. Lenček.

Uredništvo: Dr. Ignacij Lenček, št. Vid nad Ljubljano, Zavod sv. Stanislava.

P. Venceslav M. Vrtovec S. J., Ljubljana, Zrinjskega c. 9.

Uprava: P. Leo Božič O. T., Ljubljana, Križanke, Napoleonov trg 1. — Ček. rač. 16.098. Tisk in klišei Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).

VSEBINA 4.-5. štev.: Sveti večer (pesem, L. J. Žabkar)

Pismo najmlajšemu (V.)

Naš apostolat (Dr. R. Hanželič)

Kongreganistova pesem (L. J. Žabkar)

Slovenski dijaški vzornik (Dr. Fr. Jaklič)

Vitezi (L.)

Pri Mariji (P.)

Brezmadežni (pesem, Silvanus)

Kongreganistova prošnja na sveti večer (Saturnin)

Ave (pesem, Mirijam)

Ralph H. Metcalfe (Lenček)

Ogenj v noči (Francé)

Pri tabornem ognju (pesem)

Proti misijonski misli (Lenček)

»Malo peške, malo kolima« — po južni Srbiji

(Francé Vrolih)

V Krnici (Peter Ribič)

Povsod Boga

Obzornik

Uganke

Uredništvo in Uprava »Naše zvezde« želi vsem kongreganistom in kongreganistinjam, bralcem in bralkam blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1936!

Kdo je — kdo ni

Namreč apostol kongregacijskega tiska. Če nisi apostol v kongregacijskem smislu, gotovo nisi pravi kongreganist. Kongregacijski apostol pa nisi, če si malomaren, hladen, da ne rečem mrzel za kongregacijski tisk — za svoje glasilo »Naša zvezda«, za Kongregacijski koledarček. Ne daj si osporavati svojo kongregacijsko čast! Citaj Našo zvezdo, kupuj koledarček. Skrbi, da bodo drugi naročali Našo zvezdo in koledarček!

Ali si ali nisi — apostol kongregacijskega tiska? Če si dosedaj premalo storil,

potrudi se vsaj vnaprej, da boš samemu sebi mogel priznati in tudi drugim lahko pokazal: v vsakem oziru sem vreden, da se imenujem kongreganist; zato širi svoje glasilo, kolikor moreš, priporočaj kongregacijski koledarček!

Če dobiš pet novih naročnikov NZ, se ti bo pošljala Naša zvezda brezplačno. Če prodáš deset koledarčkov, je eden tvoj!

KONGREGANIST, KONGREGANISTINJA!
ČE NIMAŠ SE KOLEDARČKA, KUPI GA!
NA TE SE ČAKA!

»Moje trdno in globoko utemeljeno prepričanje je, da bi devet desetin vseh protestantov in nevernikov, ki so kaj vredni, postalo takoj katoliških, če bi poznali bistvo katolicizma.«

Konvertit J. Langbein

»Staro paganstvo je bilo kakor pesem ljubezni Bogu, ki je bil še skrit; kakor poskus prikupiti se Božanstvu, čigar bližino je slutilo — medtem ko je moderno paganstvo vojna napoved Bogu, ki se je razodel!«

Sigrid Undset

Sveti večer

*Mirne so v meni adventne noči:
duša je žejna in čaka vsa tiha
daljnega bližanja božjega diha,
in sanja o Njega prihodu
in upa, upa, da kraljev vseh Kralj
k nam bo priromal iz bisernih dalj.*

*Skrbno so okna sestre umile:
v slehernem zvezde se bele iskrijo.
Utripanje večnosti siplje tišino
na polja spokojna, na bele poti
in v dalji se snežna odeja srebri —*

*Lučke po hišah so toplih prižgali:
čelo in usta in prsa pokrižali verno z desnico,
z levo so trsko na mizi široko otrli:
kakor zamaknjeni v jaslice v kotu pod križem
so oče in mati in sestre in bratje toplò se zazrli
in v Detece drobno solzne oči so uprli.
V dušah igra se med mislimi misel nemirna:
ko bo polnoč pri fari v zvoniku odbilo,
bo Detece božje na zemljo iz raja stopilo.*

Lojze Jože Žabkar

Pismo najmlajšemu

Dragi Marijan!

Srčno sem želel, da bi tudi letos bil pri Tebi za božič, pa ne bo mogoče. Zato te hočem obiskati vsaj s temile vrsticami. — Da, mislil sem, da bora skupaj delala jaslice in šla k polnočnici in k sv. obhajilu. Pa saj imaš veliko bratcev in sestic, letos bodo vsi toliko bolj zaupno okrog Tebe, in Ti boš med njimi kakor pastir sredi belih ovčic. Polovico obhajilne mize boste zavzeli pri polnočnici!

Si že nabral veliko mahu? Meni ga manjka še prav malo. Mamica ga je hotela kupiti na trgu, pa sem ji rekel, da ga moram sam nabrati.

Veš, Zvone mi je rekel, da ne ve, če pojde k polnočnici. Pa bom šel sam k njemu in ga vzel s seboj, da bo šel z menoj tudi k sv. obhajilu. Pomagal mu bom tudi jaslice delati; mamica mu kupi samo božično drevesce, kar je pa premalo! Posodil mu bom nekaj ovčic.

Kaže, da bo letos snega. Če dobim smuči, se bom takoj začel smučati, da bom šel drugo leto s kongreganisti na smučanje. Samo to me skrbi, kakšne rede bom imel v šoli. Moram se nekaj učiti v počitnicah vsak dan! Uči se še Ti!

Danes je hud mraz. Veš, tisti Dorče, s katerim sva bila še v tretjem razredu, je bolan. Nesel mu bom čokolade, peciva in jabolk. Mislim, da bo vesel. Njegova mamica je tudi bolna, očka pa nič ne dela. V kongregaciji je rekel naš g. voditelj, da moramo nekaj zbrati za ubožce, kdor kaj ima ali dobi. Nesli jim bomo sami. Tako so tudi pastirji nesli Jezuščku, kar so imeli.

Da ne pozabim: Zvone mora iti z nama po božiču vsako nedeljo k svetemu obhajilu pri šolski sv. maši. Boš videl, da ga bova spravila do tega. Moli!

Mamica mi je dovolila, da smem porabiti g. voditelja k nam na obisk za praznike. Rekel je, da ne utegne. Morda pa vseeno pride. Peli bomo z njim pri jasticah. Kako bo lepo! Povabil bom še Zvoneta in Julčeta. Veš, Zvone se malo boji g. voditelja, ne vem zakaj. Nič mu ne bom povedal, kdo bo še pri nas. Pri jasticah se človek ne boji nikogar več. Tam je vse dobro.

Želim Ti vesele praznike in srečno novo leto.

Bog živi!

V.

Naš apostolat

Malo je bilo dob, ki bi s toliko neizprosnostjo zahtevale rešitev sodobnih problemov, kot jih zahteva naša doba. Ne bom obširno govoril o problemih samih. Je to duhovno vprašanje človekove vere in nramnega življenja, ki je povzročilo drugo, materialno vprašanje človekovega kruha in obstanka; oboje pa se združuje v tako grozeče socialno vprašanje. To vprašanje je tako važno, da nihče ne more in ne sme stati ob njem brezbržen, zadovoljen sam s svojim položajem, s podlo mislijo v srcu: Jaz bom že sam poskrbel zase, drugi naj zopet skrbijo zase. Ne, **veliki problemi zahtevajo solidarno reševanje vseh.** A vsi čutimo, da more izvesti mirno rešitev tega vprašanja samo heroična nesebičnost in pravicoljubnost apostolskih mož in žena, fantov in deklet. Če ne bo teh, ga bo v potokih človeške krvi rešila masa izrabljenih in zašliih pod vodstvom malodobnih ljudi. Rešitev tega vprašanja torej zahteva danes delovanje **apostolskih ljudi, zahteva apostolat.**

To je naša dolžnost, katero nam nalaga že čut obče človeške odgovornosti. Kajti živimo v družbi drug ob drugem in ne kot Robinsoni samotarskega življenja. In kdo bi mogel ostati hladen in brezbržen ob zavesti, da kraj mene umira duševne in telesne smrti človek, in to človek brez krivde in bi ga jaz mogel rešiti, če bi ga le hotel. Kdo ne čuti ob tem težke odgovornosti, ki mu jo nalaga že sam čut človečanstva. In v nedogledno ogromnost mora rasti ta zavest odgovornosti ob resničnem dejstvu, da radi duhovne anarhije ne hira in ne umira dušne in telesne smrti samo ta ali oni posameznik, ampak stotisočeri in milijoni, in da se bo ta katastrofa prej ali slej polastila vse družbe, če ne pride rešitev pravočasno.

Vršiti apostolat smo pa še posebej dolžni mi kot kristjani, Kristusovi bratje. Če namreč nosimo v sebi ljubezen do njega, mu bomo doprinali tudi dela ljubezni. A on pravi: Karkoli boste storili kateremu izmed mojih najmanjših, ste meni storili. Če imamo in čutimo v sebi ljubezen do njega, bomo spolnjevali njegove zapovedi, a njegova največja zapoved je: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Kristus nas pa tudi svareče opominja: Ne, kdor kliče Gospod, Gospod, bo prišel v nebeško kraljestvo, ampak kdor spolnjuje voljo Očeta, ki je v nebesih. Kako grozeča postane njegova beseda: Proč od mene, prokleti, v večni ogenj; lačen... žejan, preganjan... varan sem bil, pa mi niste pomagali. In kdaj je bila duševna in telesna lakota in žeja večja kot je danes?

Kristjani smo nadalje člani cerkve, te organične družbe, o kateri pravi apostol Pavel, da je telo Kristusovo in mi udje tega telesa. Udje telesa pa se podpirajo med seboj. Trpljenje enega uda mora postati boleča zadeva vseh. Apostol poudarja, da mora isto razmerje vladati med nami vsemi, »ker smo telo Kristusovo in udje med seboj.«

Niso pa dolžnosti vseh enake. Večje dolžnosti imajo tisti, ki so od Boga prejeli tudi več naravnih ali nadnaravnih darov. Kajti kaj misliš, zakaj si prejel več spo-

sobnosti in več talentov kot drugi? Ali mar zato, da se jim lahko posmehuješ, da jih preziraš, podcenjuješ, da vladaš nad njimi? Če imaš več kot drugi, če je Bog druge s tem nekako vezal na tebe, se moraš samo zavedati, da si od Boga prejel več samo zato, da kot oskrbnik teh darov misliš na druge, da od obilice prejetih talentov deliš drugim, a račune za vse boš moral polagati pred Bogom. **Zato je inteligenca tembolj poklicana**, da rešuje to vprašanje in njena odgovornost je tem večja, če jo zanemarja.

V prvi vrsti pa je postavljena **kot luč sveta in sol zemlje** katoliška inteligenca in to si ti, draga kongregacijska mladina. Če si prejela ne samo več naravnih darov, ampak tudi več nadnaravnih in se zaradi tega nekako odlikuješ pred drugimi, ne bodi podobna farizeju, ki se v templju hvali in povišuje ter prezira cestinarja. Saj veš, kako Kristus sodi o takim poviševanju! Če imaš več kot drugi, če imaš največ božjih darov, si le bolj kot kdorkoli drugi poklicana k apostolskemu delu, k apostoliatu. Ti si v prvi vrsti poklicana, da kažeš svojemu ljudstvu na temo zmot in ga vodiš k luči resnice. Takega poslanstva in te dolžnosti se je prav dobro zavedal apostol Pavel. Zato pravi o sebi, da se z vso močjo in apostolsko gorečnostjo trudi, da bi reševal človeka, in gorje mi, pravi on, če ne bi ves živel za druge, ker bi s tem zanemarjal odlike, prejete od Boga. Zato nič hvale, nič slave ne zahtevaj, če že vršiš ta apostolat. Edino primerna je ponižnost, hvaležnost Bogu in velika skrb, da boš te darove uporabljal v blagor drugih. Zato tako resno poudarjajo splošna pravila DMK to apostolsko dolžnost.

Apostolat je torej predvsem naša dolžnost. **A v čem naj vršimo ta apostolat?** Na splošno nam odgovorja že vsebina apostolata samega; bodimo povsod po življenju in besedi zagovorniki in priče Kristusa in njegovega nauka in s tem tudi nujno v pomoč ljudem v dušnih in telesnih stiskah. Je torej naš apostolat nekako laiško svečeništvo, podpora Kristusovega svečeništva, ki naj združuje pastirsko in samaritansko delo, ki naj utrjuje, kar je slabotnega, zdravi, kar je ranjeno, celi, kar je bolno, zbira, kar je raztreseno, vodi v Očetovo hišo, kar je zašlo. Iz tega spoznavas, da je apostolat gotovo najvišje človekovo socialno udejstvovanje, **in biti človek in moderen katolik nujno zahteva, biti poln apostolskega duha**. Od nas to družba pričakuje, cerkev nas vabi, Bog nas kliče, da taki postanemo.

Oglejmo si še bolj konkretno, **kje naj razvijamo svoj apostolat?** Temeljna celica družbe je družina in ta se danes ruši. Obnoviti moramo temelje družine. Močna mora biti v družini zavest skupnosti, čutili se moramo med seboj kot bratje in sestre pod vodstvom očeta in matere, polni medsebojnega spoštovanja, pokorščine, ljubezni in medsebojne pomoči. Ta skupnost, to spoštovanje in ljubezen bo dobila najmočnejšo oporo v zavesti: Vsi smo otroci božji. Treba je v družini obnoviti predvsem globoko religiozno življenje. Če vidiš malomarnost ali površnost religioznega življenja v družini, ti sam pri sebi najprej in nato pri drugih obnavljaj gorečnost v vsakdanjem verskem življenju, zlasti oživljaj praznovanje nedelj in praznikov.

Rušijo se danes temelji **ženskega sveta**. Vsi čutimo, kako sodobna družba ruši čast deklišstva in dostojanstvo materinstva, torej onih bitij, ki podpirajo tri ogle družine in zato tudi družbe. Postati moramo vitezi dekliške in ženske časti. Spoštovanje do njih naj vzklije v nas, ono spoštovanje, pred katerim bodo obmolknili vsi izbruhi nižjih nagnjenj. Na vsako dekle, pa naj bo v gostilni ali v kuhinji, v šoli ali na cesti, glejmo z onim jasnim in čistim pogledom, s katerim dvigamo svoje oči k materi vseh mater — Mariji in k svoji materi, ki nam je izkazala največ ljubezni v življenju. To spoštovanje gojimo v sebi, tako mišljenje negujmo v družbi; vse pa, kar temu nasprotuje, z vso odločnostjo obsojamo z neustrašeno besedo in s prezirom. V slehernem dekletu glejmo podobo svoje sestre in matere svoje in z isto odločnostjo branimo njih čast, kot bi pred podlimi ljudmi branili čast svoje matere in svoje sestre. To je viteška pot apostolata. Kako smo ga vršili doslej: na vlaku, na cesti, na stanovanju, v družbi, v šoli, v družini itd.? In kino in knjige — ali nismo često metali denarja za take stvari in podpirali ono laži-kulturo, ki je z vso podlostjo poniževala čast naših mater in naših sester?!

Danes se odtuja večnim resnicam **delavstvo**, se oklepa zmot in drvi nesrečnim zablodom naproti. Zgodil se je, kot pravi papež Pij XI., oni največji škandal, da se odtujujejo cerkvi zlasti ubogi, za katere je Cerkev v prvi vrsti in od vsega početka bila ustanovljena. Odtujujejo se njej lačni in žejni pravice, oni, ki krivico in preganjanje trpe. Ti spadajo tudi danes in predvsem danes v cerkev Kristusovo. A to je tudi oni najbolj rodovitno polje za besedo Kristusovo, ki lahko prav med njimi obrodi tisočere sadove. Z apostolskim duhom se moramo truditi, da pridobimo nazaj tudi delavstvo. To je **najbolj trnjeva pot našega apostolata**, ker zahteva največ žrtev, odpovedi in nesebičnega dela. Kajti teh ne bomo dobili s samim vabljenjem v cerkev. Tedenska pridiga ne bo mogla biti protitež neprestanim pridigam, katerim delavstvo nehotе prisluškuje v dnevnikih časopisih in v družbi. Med njo moramo iti, iskati z njimi osebnega stika, razviti podrobno idejno delo. Tu je **pač nadvse važno organizirano delo**. A to še ni vse. Pri delu za delavstvo moraš imeti najprej razumevanje njegove boli, krivice in trpljenja; reševati moraš to vprašanje ne samo z intelektom,

ampak zlasti s srcem. Apostolat med delavstvom zahteva novo življenje, povratek, nazaj h Kristusu — zasramovanemu, preganjenemu in križanemu. To je edina pot in druga nam ni dana. V naročju cerkve morajo znova zrasti apostolsko sveti mošnje in žene, fantje in dekleta, ki bodo z notranjo močjo pripomogli do nove pomladi v cerkvi, ljudje, ki bodo močni dovolj, da bodo delili z najrevnejšimi usodo stanovanj in dela, jedi in pomanjkanja. Mogoče pride ta čas v viharjih in gromih, ko bomo v katakombah iskali prerojeni sami najprej Kristusa med njegovimi najmanjšimi. Praktično: Ne delaj razlik med delavskimi otroki in drugimi boljše situiranimi nikjer, ne v šoli, ne na izletu ali zabavi. Študiraj socialno vprašanje.

Odtušuje se inteligenca. Pridobiti njo, to je pa kraljevska naloga sodobnega apostolata. A tega ne skušajmo doseči samo s kritiziranjem in napadanjem, ne z negativno ofenzivo, ampak z radikalno pozitivno ofenzivo, s tem, da bomo kazali na lepoto krščanstva, na moč in veselje, ki žari iz njega, kazati moramo na usodne posledice sodobnih zmot in tako z lepo besedo in jasnim naukom pridobivati za krščanski svetovni nazor. A če ne moreš delovati idejno, pa vsaj propagiraj radikalno katoliško časopisje, ki ne bo več samo kompromis med evangelijem in sodobnimi zmolami in željami, ampak časopisje 100% katoliško, ki bo imelo samo en cilj, kazati bratom in sestram luč resnice. Kolika naloga čaka nas pač tudi v tem oziru! Ali niso velikokrat prav katoliški časopisi najslabše urejevani, najmanj čitani in najmanj podpirani, ker smo doslej samo zabavljali, podpirali pa nič. Velika večina nas stoji ob strani in vso zadevo in ves boj prepuščamo samo nekaterim, ki hirajo radi prevelikega bremena. To je greh, ki se maščuje s pogromi, kakršni so se dogajali v Mehiki in Španiji. Zato naročaj samo izrečno katoliške liste. Vse, kar je kompromisnega, brezpogojno odklanjaj!

Najlepša in najvažnejša skrb sodobnega apostolata pa je — pridobivati mladi rod. Star je rek in velika je resnica: kjer je mladina, tam je bodočnost in zmaga. Zato je mladina ljubljeneč fašizma in komunizma. Ali naj samo mi katoličani zane-marjamo mladi rod? Kristus pravi: pustite male k meni, ker takih je nebeško kraljestvo. In mi smo dolžni postaviti kraljestvo božje na zemlji! In mladina je požrtvo-valna, neustrašena, nesebična in borbena. Zato spada predvsem ona v vrsto borcev Kristusovih, ker je ravno on največji, najneustrašenejši borec vseh časov. Zavedajmo se pa, da je mladino lahko pridobiti z blestečo besedo in obljubo tudi za zmote, da zaupa vsakomur, ker rada zaupa. Koliko mladih, najboljših, je bilo prav zaradi tega izgubljenih za vse življenje, ker se v mladosti nismo dovolj odločno in ljubeče zavzeli zanje. Koliko krasnih, obetavnih mladih apostolov bi pridobili, če bi imeli vsaj v tem oziru dovolj apostolskega duha! Naš sklep naj bo trden: Mladina mora biti Kristusova! Konkretno: pomagaj povsod tovarišem, bodi jim nadvse dober tovariš — v šoli, izven šole, zanimaj se za to, za kar se zanimajo oni, zlasti ugledni, živahni in bistri fantje.

Ali se zavedamo dovolj jasno, da je cerkev ustanova božja, da so njeni pred-stavniki namestniki božji zato nam dani, da jim sledimo, jih ubogamo? Zavedajmo se, da nam po njih govori Kristus, Kristus naroča in Kristus zapoveduje. Zato branimo avtoriteto papeža, škofov in duhovnikov z vsaj isto odločnostjo, kot znamo braniti sebe in kot znajo braniti komunisti svoje avtoritete in svoje voditelje. S svojo jasno besedo, z odločnim nastopom ustvarjamo ono neupogljivo katoliško javno mnenje, v katerem se ne bo nihče več upal tega, kar je katoliškega, javno napadati — ne v časopisju, ne pri predstavah, ne z besedo v družbi. Mi moramo voditi javno mnenje, ki je danes odločujoč činitelj v vsem javnem življenju, ki oblikuje sodobno kulturno življenje. To bodi tudi naloga našega apostolata.

To je naš apostolat na zunaj. A če hočeš, da bo uspešen, moraš še prej vršiti drugi apostolat, težji in lepši, ki je predpogoj za zunanjega, to je apostolat lastne obnove, to je apostolat zgleda. Postani krščanska osebnost, postani krščanski značaj, ki oblikuje v sebi božje čednosti in tako prenovljen v neprestanem kontaktu z okolico vpliva plemenito in oživiljajoče na človeška srca in na duha. Saj se sami zavedamo, kako je bilo v nas čisto temno, nejasno in viharno, kako smo blodili, a kako smo prav takrat tudi iskali luč, kako smo iskali ljudi, ki bi bili močnejši od nas, ki bi nas razumeli, ki bi nam pomagali in kazali pot. In če smo jih našli, kako smo rastle in se dvigali, kako lepa in jasna je bila naša pot, s cvetjem in uspehi posuta. A če jih ni bilo, ni bilo tudi v nas življenja in ne ognja, ker ga nihče ni znal vžgati. Zato pravi Lacordaire: Ena osebnost zmore čisto več kot celi narodi. Zato so tako važne osebnosti in značaji prav danes, da svetu pokažejo, da so še vzori mogoči v življenju in veliko jih bo, katere bomo pritegnili nase, ki v vzore niso več verovali ali pa jih v zmotah svojih niso mogli najti, ali pa so bili preslabi, da bi se dvignili sami do njih. Čim več bo takih značajev, čim polnejši bomo, tem prej bo tudi javno mnenje krščansko. Zato je naša največja kongregacijska in socialna dolžnost in jedro našega apostolata v kongregaciji sami — ustvarjati, graditi take značaje, graditi elito, ki bo kakor mogočen svetilnik sredi morskih valov svetila mlademu človeku v viharjih so-dobnega življenja. Sele ta elita bo sposobna v praksi rešiti važno vprašanje, kako naj

vršimo svoj apostolat. Kajti način apostolata ne sme biti nikdar samo diplomatska izvežbanost, prebrisanost in uglajenost, ampak predvsem odsev naše duše in miselnosti.

Kako naj vrši elita svoj apostolat, ali z drugimi besedami: kakšne lastnosti mora imeti elita pri svojem apostolskem delu? Elita se ne vprašuje pri delu, kaj bo rekel ta ali oni, ali bo žela zamero ali priznanje, kazni ali pohvalo, ona samo spoznava pravico in resnico in se zanjo pogumno in neustrašeno bori. Res, da so resnica in pravica večne vrednote, ki bi morale zmagati same od sebe, a ve, da ima v družbi tudi laž, krivica in podlost svoje apostole in tudi ve, da bo, v boju z njimi zmagala le z zanosom in pogumom. Zato elita ne obupuje, ne zdvaja, ne jadikuje, ne dela kompromisov, ampak hodi ravno pot, se žrtvuje, pogumno nastopa in zmaga!

Njena bojevitost pa mora biti vedno v zvezi z miroljubnostjo. Apostolat pravice in resnice mora biti obenem apostolat miru in ljubezni. Bog je ljubezen in če si v službi Boga, si v službi ljubezni, zato te mora voditi ljubezen povsod. Samo tako odločno in dobrotno srce bo našlo pot v duše drugih, ki so bile kakor zaklenjene in nedostopne našim načelom. Ogrel jih boš za božja načela. Zato se varuj pri apostolskem delu vsake napake, vsake krivice, ki jo tako rada povzroča napačna gorečnost. Nikdar se ne poslužuj sredstev, ki mogoče trenutno vodijo do uspehov, a so nečastna. Laž, hinavščino preziraj in odklanjaj povsod. Korigiraj zlasti sam sebe, bodi vedno stvaren, ne istoveti svojih osebnih nazorov z nazori cerkve, nikdar se ne bori za svoje osebne nazore! Bodi pa tudi vedno pripravljen, da sprejemaš resnico tudi od neprijatelja, če spoznaš, da jo on zastopa in ne ti. Vedno — tudi v zmagah ljubi in služi in nikdar ne preziraj.

Taka ljubezen te bo pa tudi obvarovala onega sebičnega fanatizma, ki vse obsoja, za vsakogar ima samo trpko in trdo besedo. Ko se bori za resnico, samo rane zadaja; tak fanatizem je slep za lastne napake, še bolj slep za vrline drugega, je večni despot in preganjalec drugače mislečih, je vedno oseben, vedno užaljen in se nikdar niti ne spušča živeti v svojega bližnjega. Ljubezen te bo usposabljala za razumevanje drugih in spoznal boš, da je veliko mladih ljudi zapeljanih, neodgovornih, veliko več trpečih, kot pa hudobnih. Spoznal boš, da taki ljudje ne zaslužijo trpkih obsodb, ampak dobrotne roke in blage besede, ki bo celila že itak ranjene duše. Zato si moramo zapisati na čelo vsega našega dela postavbo ljubezni, četudi nas mogoče obdajajo drugi s postavbo sovraštva in zlobe. Le na ta način boš pridobil tudi spoštovanje, ker brez tega ni apostolata.

Pri svojem delu bodi vedno optimist! Največji moške in največje žene v zgodovini so bili optimisti, polni vere v človekovo dušo in dobro voljo njegovo. In če so bili taki največji, je morala biti njih vera resnična. Tudi Kristus je bil optimist, in sicer največji med njimi. Svet do dna pokvarjen, on obsojen na smrt in že ujet in vendar govori apostolom: »Ne bojte se, jaz sem svet premagal.« Neizobraženim, preplašenim učencem naroča: »Pojdite in učite vse narode.« Prav tako se tudi ti ne ustraši dela in truda za svojo stvar, bodi vedno optimist, samo optimisti so tudi danes oblikovalci sveta.

Prav tako naj veselost nikdar ne zamre v tvoji duši. Veselje je zdravje duše in moč življenja. In le v kolikor boš znal svoj apostolat vršiti v mladostno-svežem, veselem razpoloženju, v toliko boš uspeval. Zlasti mladina potrebuje veselja. Kar je solnčni žarek za cvetko, to je veselje za mladega človeka. Postavi cvetko v temo, uničil si jo; vzemi mlademu človeku veselje, in ubil si ga. Ko torej vršiš apostolat med mladino, prinašaj v prvi vrsti veliko veselja s seboj.

Še bolj uspešen bo tvoj apostolat, če se bo družilo veselje z ognjem ljubezni do stvari, za katero pridobivaš druge. Ogrel boš druge za Kristusova načela, za kongregacijsko življenje šele takrat, ko bo blesk tvojih oči, ko bodo tvoja dela in tvoje žrtve za njo dokazovale, da si jo vzljubil, da zanjo živiš in se žrtvuješ. Sam moraš najprej v sebi imeti ogenj, katerega hočeš vžgati v drugem. Ko bodo ta ogenj ljubezni spoznali, ti bodo tudi sledili; sicer lahko ostaneš samo »brneč zvon in zvoneče cimbale,« brez posebnega odmeva v družbi, ki jo hočeš pridobiti za Kristusa.

Pri tem apostolskem delu pa ne bodimo podobni nevihti, ki samo pustoši, ki nastopi z vso silo, a se že v prihodnjem trenutku poleže in znova nastopi popoln pokoj. Ne nastopaj brez razsodnosti in z vso vehemenco v trenutkih navdušenja in ne popuščaj v urah depresije. Pri delu bodi umerjen, stanovit. Uspehi naj te ne prevzamejo, neuspehi naj ne uničijo tvojega optimizma. Pravi boj s težavami šele vzgaja junaka. Brez teh težav bi bili vedno samo povprečni ljudje. Nič ne toži — kako malo nas je —, ker o pravih in velikih zmagah moremo govoriti samo tam, kjer so izvojevale nad večino. In zmagal boš, ako boš znal biti vztrajen in odločen. Ker okrog takih ljudi se vedno zbirajo novi. In če ne vidiš sadov, nič zato. Zgodovina cerkve nam kaže, da so bili često navidezni porazi začetek njene rasti in bodočih zmag. Zato izvršuj vedno svojo dolžnost, uspehe in zmage pa prepuščaj Bogu.

Zlasti bodimo, kongregacionisti, širokogrudni do vseh drugih katoliških organizacij. Kako usodno mi sami rušimo naše vrste, če se vdajamo neki pijani miselnosti, da imamo samo mi prav in nihče drugi, in da je zato treba vsako drugo,

četudi katoliško gibanje ali organizacijo, zatreti. Prav je, da svojih moči ne cepimo, ker jih itak nimamo preveč. Če se pa kak katoliški fant ali dekle odloča za drugačno obliko katoliškega udejstvovanja, svobodna mu pot. Če se pa nad njimi spotikaš, dokážeš le, da ti je forma prva in duh drugoten, da si postal zgolj formalist in nestrpen človek. Kako moreš potem sam sebe še proglašati za učenca Kristusovega, katerega mora vendar voditi povsod duh, v formalnih stvareh pa skrajna strpnost. Naša apostolska naloga pa je, da ne razdvajamo naših vrst nikjer in da postanemo vzgled medsebojne vzajenosti in skupnih nastopov.

Enkrat za vselej se moramo zlasti sprijazniti z razodeto in v praktičnem življenju tolikokrat živo občuteno resnico: »Če Bog ne zida hiše, se zastonj trudi, ki jo zidajo... Brez mene ne morete ničesar storiti.« Iz naših vrst bodo rastle značaji, osebnosti, bo rastle elita z odlikami, o katerih sem govoril le, če bomo zvezali svoje javno udejstvovanje z vrelci nadnaravnega življenja. Samo tam so moči za žrtvovanje in odpovedi.

Če bomo vse to vršili, nič strahu pred bodočnostjo. Še stoji ob Tiberi Petrova skala trdno, še kraljuje nad narodi avtoriteta vseh avtoritet, še vlada po njej med nami Kristus, še se zgrinjajo okrog nje milijonske organizacije mladih, borbenih, neustrašenih, vdanih in zvestih, še rosi na nas blagoslov božji. Zato nič obupavanja, le dovolj apostolskega duha imejmo in zmaga bo gotovo na strani Njega, ki nam vedno zagotavlja: »Ne boj se mala četa, ker jaz bom svet premagal.«

V svetem pismu beremo: »Ko se je Jezus približal mestu Jeruzalemu in ga zagledal, se je zjokal nad njim in rekel: 'O ko bi bilo spoznalo tudi ti vsaj ta svoj dan, kaj ti je v mir.'« (Luka 19, 41.) To mesto, ki ga gleda Gospod danes pred seboj in joka nad njim in govori te besede, je Zapad, je sodoben človek! Naj tudi mi spoznamo, kaj nam je v mir, kaj je naša dolžnost, da se bomo tako tem lažje in tembolj odločno odzvali klicu in vabilu svojega Gospoda.

Dr. R. Hanželič

Ta članek je za nas ogromne važnosti. Vsak naj ga pazno prebere in dobro premisli! Pa ne samo enkrat!

Ur.

Kongreganistova pesem

*Ti mlad in močan si, za cilje nadzemske ustvarjen.
Bodi silen kot morje v razvretem kipenju,
bodi močan kakor hrast v bogatem zelenju
in sočen kot grozdje v sladkem zorenju!*

*Tvoje ceste so polne pojoče mladosti.
Tvoje zvezde so svetle na nebesnem svodu.
Tvoje roké so kakor angelov tople peroti,
kot njiv obnemelih razori bogati ob poti.*

*Bodi vratar, ki odpira zaklenjenim duri iz ječe!
Bodi redar, ki pomaga omaganim iz pisane gneče!
V tvojih očeh se veselje srebrno igra,
v pripravljenih rokah ti prapor Marijin vihra,
in sredi nevere si veren in v dobrega verješ Boga!*

*Ti nov si in svež in bogat v ljubezni in sreči!
Sredi asfalta stojiš ti med revnimi brati.
Če treba na dvoje srce se predobro razda ti.
In veter igra se razkošno z lasmi ti,
kakor bi hotel se s tabo do konca boriti.
V žilah pa mladih za vero, za narod kri plapola ti.
Za bližnjega sebe pripravljen v žrtev si dati!
O, da bi čuvala tebe in tvoje usmiljena Mati!*

Lojze Jože Žabkar

Slovenski dijaški vzornik

III. V peti in šesti šoli

O počitnicah med Kemperlovo četrto in peto gimnazijo so bile po dolgem času v Ljubljani zopet duhovne vaje. Imel jih je v Alojzjevišču karmeličan o. Sartóri. Med gojenci, ki so tudi preko počitnic ostali v zavodu, stregli in pomagali v kapeli in peli na koru, je bil tudi Kemperle, saj mu je spričo domače revščine tako najbolj kazalo, predstojniki so ga pa imeli radi. Tudi on je pel ali pa stregel v kapeli. Tako se je seznanil z o. Sartorijem. Zaupal mu je svoje notranje življenje in želje po duhovnem napredku. Sprehajala sta se po vrtu in razgovarjala. V spomin na te lepe pogovore je o. Sartori na gredici utrgal cvet in mu ga poklonil; Kemperle ga je še dolgo nato verno in hvaležno hranil.

Te duhovne vaje so bile važne za Kemperlov notranji napredek. Svetu se je poslej vedno bolj odmikal, pozornost je čedalje bolj obračal na svojo notranjost; čistil se je nerednosti in nepravilnosti in se trudoma vadil v kreposti. Kar videlo se je, kako naglo stopa po poti navzgor. Že poprej ni bil zgovoren; po teh duhovnih vajah je bil pa še bolj tih in molčeč.

Vzlic temu je bil do vseh prav tako ljubezniv in pozoren kakor poprej. Vsakomur je rad postregel, kar je mogel, vsakemu je rad pokazal ali razložil, kar ga je prosil. Tako mil je postajal po svojem značaju, da tudi ob neprijetnostih ni bilo žal besede iz njegovih ust.

Poudariti pa je treba, da bogoljubnost in krepost nista lahki stvari; tudi Kemperle ju je dosegel šele po dolgoletnih trutih in naporih. O njegovih notranjih borbah in uspehih piše njegov prijatelj: »Sprva je pot bila trnjeva, pozneje pa posuta s cvetjem in gladka.«

V peti šoli se je Gregorij Kemperle začel učiti italijanščine. Izvrsten jezikoslovec je bil, tudi italijanščino se je mimogrede naučil. Vendar je bil njegov najljubši predmet matematika. Najtežje matematične naloge so mu bile igrača. Nikoli ni prišel v zadrego; nekoliko je pomislil in razvozlan je bil še tako zapleten vozel. Mislec je bil.

V šesti šoli l. 1854 je večkrat videl misijonskega škofa Friderika Barago, ki je po svojem škofovskem posvečenju prišel v domovino po duhovnike in po denarno podporo za svoje indijanske misijone. Dne 26. januarja se je Baraga preko Pariza in Dunaja pripeljal v Ljubljano. Tri dni nato je imel v stolnici pridigo; ljudstva se je trlo, iz vseh stanov so prišli poslušat slavnega misijonarja, nabrž tudi alojzjeviški dijaki niso manjkali. V nedeljo 12. februarja zvečer se je Baraga vrnil z obiska v Kranju in v Šmartinu pri Kranju ter prišel v Alojzjevišče. V kapeli, ki so jo dijaki slavnostno ovenčali in razsvetlili, je imel blagoslov, nato jih je še v učilnicah obiskal. Vodja dr. Pogačar mu je gotovo s posebnim ponosom predstavil najboljšega gojenca Alojzjevišča in najboljšega študenta gimnazije, Gregorja Kemperla; Baraga mu je gotovo izrekel priznanje in ga vzpodbujal še k nadaljnjemu napredku še z naprej. Ob koncu marca meseca je Baraga prišel tudi na gimnazijo obiskat mladino. Priporočal ji je, naj se posebno varuje greha. Višješolci so mu zložili 42 gold. za misijone. Dne 28. marca je indijanski apostol za vselej zapustil svojo domovino.

Kot šestošolec je Kemperle zopet več slikal. Nekaj malega ga je učil Pavel Kühnl, ki je naslikal podobo sv. Frančiška Ksaverijskega in križev pot v ljubljanski šentjakovski cerkvi, v trnovski cerkvi pa podobe štirih stranskih oltarjev. Matej Langus je Kemperla učil slikati z oljem. Nekaj ur mu je na

povabilo alojzijeveškega vodje razlagal oljnato sklikanje tudi slikar Hempel iz Gradca, ki pa je pri nas sicer nepoznan.

Kemperle je seveda bil še vedno samouk, v črtah in barvah se je pa razodevala nadarjenost. Predvsem je kopiral. Naredil je enajst večjih in več manjših slik. Očividci poročajo, da bi bile v okras vsaki sobi. Tudi nekaj portretov je izdelal. Bivši gojenci Alojzijevešča se morda še spominjajo njegove slike sv. Alojzija, ki je visela v učilnici; nosila je znake nadarjenega začetnika.

Ko je Kemperle s tiho radostjo izdeloval te slike, se je v njegovi telesnosti vršila skrita tragika. Jetika je prvič narahlo potrkala na njegove prsi. Javile so se prve slabosti, obšel ga je prvi kašelj, prvi znaki trudne onemoglosti so prišli nadenj. Kemperla je zaskrbelo, a ne v toliki meri, kakor bi bilo potrebno, da bi bil storil, kar bi se bilo še dalo storiti.

Vodja o vsem ni nič vedel. Lepe načrte je imel z njim: v enem letu naj izdelata 7. in 8. razred, kar bi mu bila igrača; potem naj bi šel v Italijo, eno leto samo proučeval slavne renesančne umetnike, nadaljnja leta se učil bogoslovja, zraven pa slikal. Z ljubljanskim škofijstvom in tudi v Rimu je že vse bilo dogovorjeno.

Kmalu pa je vodja moral opustiti to misel.

IV. Zadnji dve leti gimnazije

V sedmi šoli se je Kemperle za veliko noč udeležil hišnih duhovnih vaj zopet z velikim pridom. Duša mu je dobila novo moč, duhovno življenje se mu je zopet poživilo. Zlasti je napredoval v molitvi; postala mu je tiha, zamišljena in pristrčna. Prijatelj ga popisuje: »Prišel je lepo, srečno življenje z Bogom in v Bogu. Svetu je popolnoma odmrli, ni se več zanimal za reči, ki bi mu utegnile kaliti srčni mir. Vse njegovo dejanje je dobilo neko ljubeznivo sladkost, ki je vsakega, ki ga je poznal, ganila in vlekla nase. Njegov duh je bil vedno sklenjen z Bogom; velikokrat je kar obstal pri svojih opravilih in se, gledajoč proti nebu, pristrčno pogovarjal z Bogom.«

Takrat so dovoljevali kvečjemu po enkrat na teden iti k sv. obhajilu. Gregorij Kemperle je redno vsak teden šel. Ako bi bil živel v današnjih razmerah, bi bil brez dvoma želel iti vsak dan.

Posebno je ljubil in častil Jezusa v sv. Rešnjem Telesu. Vsak dan ga je vsaj po dvakrat šel molit. Za to pobožnost ga je vnel neki duhovnik, ki ga je bil za velike počitnice povabil k sebi. Ne vemo, kdo je to bil.

Tudi o počitnicah je Kemperle šel vsako jutro k sv. maši, vsak dan je klečal pred tabernakljem, vsak teden je prejel sv. obhajilo.

Stanovske dolžnosti je s porastkom svojega notranjega življenja le še bolj izpolnjeval. Prijatelj pa pripominja, kako razumno je vse izvrševal: »Nikdar se ni prehitel, ampak je zlagoma vse opravljal.«

Po sedmi šoli je čez počitnice zopet ostal v Alojzijevešču. Venomer je slikal. Včasih je kakemu tovarišu potožil, da mu pri slikanju prsi preveč trpe. Na Marijino vnebovzetje tistega leta se mu je v duhovnem življenju zopet prigodilo nekaj izrednega. Že prej je z veseljem hodil k sv. maši, a je med njo zlasti rad poslušal godbo in petje. Na ta Marijin praznik se mu je pa srce tako vnelo v ljubezni do Boga in do Marije, da je bil kakor prenovljen in pomlajen. Tako pobožno še nikoli ni bil pri sv. maši. Marija ga je nase in na svojega Sina privezala z vsemi vezmi svoje materinske ljubezni. Od takrat mu je življenje bila skoraj neprestana molitev.

Ta dar molitve mu je postal ključ do nadaljnjih duhovnih zakladov. Tiste počitnice je ob nedeljah skoraj ves dan premolil v cerkvi. Po vsakem kosilu je do pol ure molil pred podobo sv. Alojzija. Vsak večer je šel molit v katero od ljubljanskih cerkva.

Družbe ni iskal. Najraje je bil sám, da si je tem laglje ohranjal dušni mir, ki si ga je bil s težkimi borbami izvojeval. Kadar je pa nanese, da je prišel v družbo, je bil nenavadno prijazen in ljubezniv. Tudi takrat ni veliko govoril; kar pa je povedal, je bilo modro in premišljeno. Zato je bil pri vseh izredno spoštovan in priljubljen.

Njegov blesteči, prodirni talent je bil spoznal Boga, neskončno Resnico, Lepoto in Svetost. Zastrmel je nad njo in se je oklenil z vsem žarom svoje plemenite mlade duše. Bog mu je pa vlival v dušo notranjega miru, tolažbe in sreče, da se je z lahkoto odvrčal od stvari in od zanimanja zanje.

V osmi šoli je Gregorij Kemperle dobil Montagnanovo (Montanjanovo) štipendijo, da se je še tem lagje vzdrževal.

Zaradi slabosti na pljučih je pustil petje.

Spričevalo 8. gimnazijskega razreda je zopet imelo samo red »izvrstno«; v vsakem predmetu je pa zraven še pohvalna pripomba. Spričevalo se glasi:

Nravstveno ponašanje: vzorno.

Pazljivost: zelo napeta in vztrajna.

Pridnost: vneta in vztrajna.

Verouk: izvrstno v vsakem oziru.

Latinsščina: izvrstno v ustnem in pismenem.

Grščina: izvrstno v prevajanju, razlagi in prednašanju.

Zemljepis in zgodovina: izvrstno po obsegu in temeljitosti.

Matematika: izvrstno, zelo spreten v reševanju računskih problemov.

Nemščina: izvrstno v ustnem in pismenem.

Slovenščina: izvrstno, temeljito pojmovanje, spretno in kleno podajanje.

Filozofija: izvrstno, temeljito razumevanje, popolno znanje, lahkotno izražanje.

Italijanščina: izvrstno, temeljito razlaganje, hvalevredna spretnost v govoru.

Francoščina: izvrstno, temeljito razlaganje, hvalevredna spretnost v govoru.

Vzgojeslovje: izvrstno v pojmovanju, znanju in razlagi.

Zunanja oblika pismenih izdelkov: zelo lična.

Število zamujenih ur: 0.

Splošna ocena in porazmestitev: prvi red z odliko, prva nagrada.

O zrelostnem izpitu, ki je takrat bil vse težji, kot pa je sedaj, mu je znanec J. Bonač zapisal pohvalo: »Rekel bi, da gotovo še nihče, ne le v Ljubljani, ampak v vsem velikem (avstro-ogrskem) cesarstvu ni mature tako slavno izvršil kot on. Vsi učitelji so se tako rekoč skušali, kdo bo njegovi pridnosti dal boljše spričevalo.«

(Nadaljevanje.)

Vitezi

Vitezi so bili resni, trdih obrazov. S svetlim orožjem so jezdili v boj: z vzdignjenim ščitom, z golim mečem! Njih drža strumna! Utrujenosti v boju niso poznali. Boj je bilo njihovo življenje, mehkužnost in polovičarstvo njihova smrt.

S strastno ljubeznijo so se vsi posvetili svoji nalogi. Niso poznali ne oklevanja, ne strahu; z mirnim in jasnim pogledom so zrli vsakemu v obraz.

Vitezi so bili vljudni in plemeniti v nastopu. V možati pokorščini so zvesto služiti svojemu gospodu; spoštovali in varovali so dekliško in žensko čast.

Bili so molčeči. Kratka in jedrnata, rezka včasih, je bila njih beseda. Bili so možje dejanj in odločitev.

Vitezi so bili veseli. Igrali so in peli! Gojili so umetnost, ljubili veselo razpoloženje. Veselje pa so črpali iz svoje ljubezni do Boga.

Vitezi so bili zvesti. Do konca. Če so padali drug za drugim, — zadnji je še držal zastavo!

Njihovo število je bilo vedno majhno, kajti vsak je bil cel mož.

To so bili vitezi.

L.

Pri Mariji

Skrivnostno se v polmraku odraža obok stare kapelice. Temne sence se plazijo iz kotov in se razblinjajo pred oltarčkom v trepetajoči svetlobi. Mnogo drobnih svečk je pred oltarjem pritrjenih na stari pločevinasti plošči, vsej pokapani z voskom. Svečke so tenke in neznatne. A njih plameni gore. Dvigajo se vedno više in više. Lahna sapica zgane dremotno ozračje kapelice. Plameni malce vztrepetajo, se zmedejo in skoro bi najslabotnejši podlegli vetriču, ki je zavel z vrta skozi starinsko okno. A pomirijo se in začno se zopet vzpenjati, više, više... Vedno svetleje gore in vedno prosteje rastejo v svoji svetlobi. In zdi se v tem polmraku, da se je podoba Matere božje zganila. Obraz, poln bridke tegobe, se ji je raznežil. Ustnice, stisnjene v trpki boleti, so se razklenile v dobrohoten smehlaj in oči so se ozrle v ljubezni na pogumne plamene, ki gorijo njej v čast.

A vse te svečke niso iz voska, ki ga je pridna čebela zgnella v sončnih in vonjavih junijskih dneh. In njih plamen ne speče, če mu približaš svojo roko. Saj to so le duše deklet, ki so se vdano zbrale okrog Marijine podobe in vzrajaajo ob njej v vseh bojih. Polne poguma rastejo ob njej v popolnost. Vedno čistejši je njih žar. Če pa zaveje strupen hlad, ne ugasnejo, ampak se bore in se stanovitno zopet dvigajo. Marija pa gleda njih ljubezen z veseljem na obličju in njen dobrotni pogled jih bodri na poti v višino.

P.

Brezmadežni

Brezmadežna!

Mi tvoj smo žar!

Na sile tvojih rok

opiramo svoj um in delo,

da vedno je srčno, veselo.

O Mati, moj oltar,

naj vedno vdan Ti bom otrok!

Brezmadežna!

Pomagaj mi, daj roko svojo,

da nanjo se oprem v slabosti,

ko peša mi pogum in moč!

Marija, svojo daj pomoč,

dvigni kvišku dušo mojo,

da poln bom sreče in kreposti!

Silvanus

Kongreganistova prošnja na sveti večer

Preljubi moj Jezus! Oprosti mi, da Te že v prvem trenutku Tvojega bivanja med nami nadlegujem.

Prisrčno Te pozdravljam in se ti iskreno zahvaljujem, da si se ponižal iz svetih nebes med nas, da bi nas odrešil, Ti, ki si Kralj kraljev in Vladar vsega vesoljstva.

Nič ne moti moje žive vere v Tvoje božanstvo tvoj tenak jok, ne Tvoje drgetajoče telesce, ko se stiskaš pred mrazom v borne plenice; vem, da sem Tvojega joka in ubožstva in mraza jaz kriv!

Ti veš, moj Jezus, da Te hočem ljubiti in da Ti hočem dati v svojem čistem srcu boljše zaretišče, kot je bila betlehemska votlina. Saj tudi sam vedno dobim varno zavetje pri Tebi, kadar trpi moja duša, kadar sem zapuščen, sam in potr.

Vsaj tople jasli naj Ti nudim v ponižnosti, zato uniči v meni duha prezetnosti. Uči me potrpežljivosti, samoodpovedi, požrtvovalnosti in idealizma. Ne daj, da bi Ti kdaj odrekel bivališče v svojem srcu, kot so Ti betlehemske pre-

bivalci odrekli prenočišče. Toda oni niso vedeli, da si Ti njihov Stvarnik, jaz pa vem in čutim, da imam vse od Tebe, moj Odrešenik.

Nocoj, ko si iz ljubezni prišel med nas, si še posebno milostljiv in rad uslišiš prošnje zemljanov. Poslušaj tudi moje.

Pomagaj mi, da bom postal res pravi, zaveden kongreganist, neustrašen borec za svojo idejo! Daj, da se Ti ne izneverim, da Te ne izdam, ko sem Tebi in Mariji zvestobo obljubil! Prosim Te za našo kongregacijo, da bi uspevala in za našega gospoda voditelja, da bi jo modro vodil. Obudi v vseh kongreganistih resnično in iskreno ljubezen do Tvoje ljubeče matere Marije, ki je tudi naša skupna mati. Naj ona izprosi obilnega blagoslova vsemu kongregacijskemu delovanju pri nas in tudi v drugih deželah.

Dobri mali Jezus! Blagoslovi ob svojem prihodu med nas vse kongreganiste širom sveta in privedi čim več mladine pod marijanski prapor, saj veš, da bo pod njim ohranila čistost srca in dospela k Tebi v Tvoje kraljestvo miru.

Saturnin

Ave

Ave zvoni
zvon na dobravi.
Ave šumi
les na planjavi.
Ave šušle
zelena drevesa.

Ave žgole
ptice z nebesa.
Ave pojo
vsa srca človeška.
Ave, ave, Marija.

Mirijam

Ralph H. Metcalfe

Kdo pozna to ime? Vsak sportnik. Kaj vé o njem? Da je črnc. Da živi v Ameriki. Da je najboljši tekač na 100 m. Na olimpijadi v Los Angelesu l. 1932 je bil drugi. Čez leto dni pa je tekel 10.2 sekundi, nov svetovni rekord. To je vse in nič več ne veš o njem.

Ne veš,

da je ta črni fant konvertit; postal je katoličan pred dobrimi tremi leti; da je dijak, ki študira na katoliški Marquette-univerzi; vodijo jo jezuiti; da je kongreganist, sprejet v MK 8. decembra 1932; da je zapisal o sebi sledeče:

»Vsa slava, vse časti in naklonjenosti, katerih sem bil kot sportnik deležen, se ne morejo primerjati z resnično veseljem doživetjem, ki se je rodilo v moji duši, ko sem se prvič zavedel sreče, da sem katoličan. Našel sem v svoji veri novo srečo...«

»Katolicizem mi je odprl oči. Dal mi je novega veselja, nove tolažbe in moči. V sportu in študiju, v svojem duhovnem in fizičnem stremljenju se zanašam na molitev. Moja želja in prošnja je, da bi ostal svoji Cerkvi do konca zvest.«

»Dan moje svete birmе je bil zame dan poln veselja. Nič manj pa nisem bil srečen 8. decembra 1932, ko sem bil sprejet v kongregacijo.«

To pa sem ti povedal, dragi kongreganist, da slišiš tudi od svetovnega prvaka:

da tudi pravemu sportniku sport ni prvo in zadnje in najvišje, ampak pozna tudi višje, duhovne in verske dobrine in se zanje bori;

da ima sportnik, tudi svetovni mojster, še časa dovolj in zanimanja ter smisla za sv. vero, za molitev, za rast svoje duše;

da veliki zunanji uspehi, o katerih sanjaš, ne prinesejo sreče in zadovoljstva, ker človekovo srce je nemirno, dokler se ne spočije v Bogu;

da moreš — in moraš —, tudi če si sportnik, postati in ostati zaveden in cel kongreganist.

Lenček

Ogenj v noči

(Iz letovanja celjskih kongreganistov.)

V tiho poletno noč so se zarežali svetli plameni. Rdečkast sij se je razlil po hribu navzdol in rahlo osvetlil pojoče valove Savinje, pobožal je polja ter se gubil v daljavi. Žive, mlade oči so se zazrle v bleščečo svetlobo, nežna, vesela srca so se vzradovala svita v noči. Iz mladih grl je udarila pesem. Lepa in mogočna je valovala po lepi dolini, segala do hiš in se lovila v smrekovih gozdovih.

»... Zvezda Vodnica, tvoji mornarji
vrgli ne bomo vesla iz rok...«

je v silnem zanosu mlade moči zvenelo v temo.

» — — mogočen plamen kakor ta kres mora goreti v vaših srcih,« je govoril on, ljubitelj in ljubljeneec mladine. Jasno in odločno je trkala njegova beseda na mlada srca. Govoril nam je v slovo po prelepih dneh skupnega življenja in žal nam je bilo, ko je njegov veseli »Bog vas živi, fantje,« odjeknil v noč. In zopet je pesem za pesmijo vrela iz grl. Vesela, mlada, življenja polna srca so pela tedaj in se radovala svoje sreče.

» — — hvala vam za prelepe dni, ki ste nam jih pripravili. Za plačilo vam ne moremo dati drugega kot svoja vdana srca,« je govoril fant voditelju v zahvalo.

Veselo petje in smeh sta se mešala ob svetlih plamenih kresa. Če bi se držal kisle in žalostno, kot bi že 14 dni jedel in pil sam pelin, bi se ti razveselilo lice in smeh bi pobožal tvoje, od grenkobe stisnjene ustnice, ob pogledu na to pojočo družbo. Ogenj je počasi pojemal in tam za planinami so se jeli kopičiti težki oblaki. Včasih je blisk razsvetlil zemljo in daljni grom je votlo zadonel v višavah. Težki skladi megle so zrasli v nebo, ki so ga bliski vedno gosteje križali. Morali smo oditi.

Med petjem in vriskom smo krenili po hribu navzdol. Večkrat je komu izpodrsnilo na mehki travi, da se je v vsej svoji dolžini zložil po tleh. Malo sem zaostal. Že nekje v vznožju hriba je pela naša prednja straža. Bliski so rezali temo, da je zableščala pokrajina tja do samotne Oljke v čudni svetlobi. V blestečem sijju so za hip zrasli iz teme mladi pojoči fantje.

» — — strele in gromi nas ne plaše!« je pesem udarila v noč in se gubila z gromom v daljavo.

Taki večeri ostanejo v duši kot večno-lepi, neizbrisni spomini lepih, mladih dni.

Francè

Pri tabornem ognju

*O Kristus, pred Tabo stojimo
pripravljeni vsekdar za boj —
oči se nam v Tvojih žarijo,
vemó, da ves naš si nocoj.*

*Za luč se, svobodo borimo,
dokler ne zasije nam dan —
že čisti in močni zorimo,
ni vžgan v nas Tvoj ogenj zaman.*

*Zagnale peklenske so jate
se zoper Boga, zoper nas —
o Kristus, zaupamo Vate,
o Kristus, usmili se nas!*

*Za mater si dal nam Marijo,
Bogu demo Oče, ko Ti;
Bog kliče, že zarje gorijo —
z Marijo za Kristusom vsi!*

Proti misijonski misli

(Za pomislek in študij)

Praznik Treh kraljev me vedno spomni na misijone. Prvi pogani so se takrat približali Jezusu. Tako zgodaj! Jezus sam jih je poklical, kakor da bi se mu bilo mudilo. Še danes jih kliče in še danes prihajajo. V velikih množicah, a vendar premalo, preveč počasi. Zvezdo jim je takrat poslal, da jih je vodila, danes pa pošilja nas, da mu jih mi pripeljemo! Da, fantje in deklela, mi! Tako ali tako: ali z misijonskim delom, ali pa vsaj z molitvijo in žrtvami! Saj je v bistvu katoliške vere, da se razširi povsod, po vsem svetu! Zato pa je merilo naše katoliške vere: smisel za misijone in misijonsko delo.

Z žalostjo zato opazam, kako naši fantje postajajo gluhi za misijonski klic! Zakaj? Saj je vendar misijonska misel, misijonsko delo, nekaj večno mladeniškega, idealnega, junaškega, heroičnega, znamenje mladega ekspanzivnega življenja!! Misijoni so Cerkve večna mladost! Mar nam manjka mladosti, ugaša mar mladostni idealizem (in smo zapadli v okoreli egoizem), ali pa je morda barometer naše vere tako padel...?

Morda pa si slišal zlobno opazko proti misijonom!? Razna gesla se danes vsepovsod širijo. Pa si jim morda nasedel. Kakor mōra je leglo nate, ko si poslušal. Videz resnice, tako samozvestno in sigurno podan, Te je premotil. Rad bi bil ugovarjal, pa bil si kot razorožen, ujetnik. Sum in dvom, neka negotovost — to Ti je ostalo!

Kako hitro se nekateri zbegajo! Vsaka laž jim zapre usta; pred napadi, lepo zaviti v videz pobožne resnice, nemi ostrmijo; malo manjka, pa bi se poklonili pred duhovito besedo proti Cerkvi. Kje je tu neomajnost, zvestoba, trdna katoliška zavest?! To je strahopetnost in beg!

Strupen protimisijonski zrak prihaja iz Moskve. Razumljivo. Rim ali Moskva — to velja tudi za misijone. Saj Cerkve v misijonih silno ovira demagoško in satansko delo rdečih brezbožnih agitatorjev. Zato boj misijonom tam in tu, pri nas. Vedo pa tudi: udarci proti misijonom so udarci proti veri in Cerkvi.

Ti udarci so včasih taki, da takoj več, kam merijo. Nič se ne skrivajo. Tako so pisali pri nas Borci sarkastično o »reševanju ubogih zamorčkov« (str. 6), Kostanjevcu se je pa silno zatožilo po »deset tisočih«, ki vsako leto romajo iz Slovenije v »imperialistične kolonije«, ker »milijoni denarja, ki jih naberejo evropski verniki za misijone, gredo v resnici za imperialistične agenture«. (Kako je s Cerkvijo, str. 40.) Res, presenetljivo drzna, podla in žaljiva je ta trditev — samo resnična ne! Kje so dokazi, dejstva, imena, številke? Kje so viri? Edini vir teh trditev je sovraštvo in zloba! Pa tudi prečudna omejenost! Torej Slovenci pošiljamo denar v Bengalijo, da utrjujemo angleški imperij? Smešno. Vprašajte misijonarje od sv. Frančiška Ksaverija (njegova pisma portugalskemu kralju so neprestane pritožbe proti kolonialnim oblastem!), preko Barage in Knobleharja, vse do naših misijonarjev v Indiji, v Afriki, na Japonskem in Kitajskem, vprašajte vso s krvjo pisano misijonsko zgodovino — in dobili boste en sam odgovor: ne za kolonialne države, ne zase, samo za Kristusa vse: denar, moči, svoje zdravje in svojo kri ter svoje življenje, zvesti svoji sveti nalogi, ki je vi ne razumete! Če pa hočete: misijoni so res »imperialistične agenture« Kristusa kralja.

Le neprevidni fanatiki se prenagljijo s takimi trditvami, drugi, zviti in nevarnejši, pokrijejo svoje razdiralno delo s plaščem znanosti; s vobode, narodnosti itd. Marsikdo ne odgrne plašča in se — ujame. Preslepi ga videz in spravi v zadrego — predsodek pa ostane; take predsodke najdemo

zato ne prereditko tudi med katoliškimi fanti. Včasih so v dobri veri, trpijo radi njih; pomagaj jim, da se jih otresejo.

»S me m o sploh še misijonariti? Dekadentna Evropa, propadajoči zapad? Niso pogani boljši ljudje od nas? Že primitivni rodovi Afrike, kaj šele kulturni narodi Azije: Japonska, Kitajska, Indija? Če se kristjani vračajo v poganstvo, čemu pokristjanjevati pagane?«

Žal je mnogo resnice na tej obtožbi. Živo zadene brezvestne trgovce, zadene politike, izobražence tiste Evrope, ki se je od krščanstva oddaljila. »Ta Evropa naj bo ponižna, ta Evropa naj se uči, ta Evropa naj stopa na tla onih dežel z odvezanimi opankami« — piše Sonnenschein. Ta Evropa ne sme misijonariti! Ta Evropa je sama novo misijonsko polje za Cerkev, težje od Azije in Afrike, ker najtežje je kristjane pridobiti za Kristusa!

V misijone gre pravo krščanstvo, živo, heroično, krščanska Evropa, ki ne potrebuje neživljenjskega budizma, da bi jo budil in dramil, ki trdno veruje, ki nesebično ljubi, ki živi iz Boga in za Boga, ki ne govori o propadu, ampak črpa vedno novih moči! Ta Evropa rodi iz krvi misijonarjev novo misijonsko kri!

Ta Evropa sme in mora misijonariti, ker je boljša kot poganška Azija, kakor je neizmerno boljše krščanstvo od poganstva. Neizmerno boljše: ker je nekaj božjega neizmerno boljše kot nekaj človeškega. Postavljati poganstvo v isto vrsto s Kristusovim evangelijem, je božji rop. Res krščanski človek je zato nujno boljši kot poganški. Pogledati je treba natančneje in treznejše poganške navade, njih pravna načela, njihove nazore in njihovo življenje, pa se razblini v nič ono geslo o »boljših ljudeh«.

Res pa je: misijonsko delo bo imelo tem več uspeha, čim bolj bo Evropa res krščanska. Vzglede življenja je še vedno apostolska pot in skrivnost misijonskih uspehov.

Drug ugovor: »Če je pri nas dejansko krščanstvo tako mrtvo, naj vendar misijonarji ostanejo doma. Potrebuje jih domovina, doma čí misijoni in pa naši ločeni bratje na jugu! Čemu potem odtegovati svoje življenjske moči lastnemu narodu in jih postaviti v službo povsem tujim, neznanim rodovom?«

To je za katoličana preozko stališče. To je isto, kakor če bi bili rekli apostoli: »Ne gremo prej iz Palestine v svet, dokler ne izpreobrnemo svojih lastnih bratov po krvi!« Še danes bi bili apostoli v Palestini in niti Judje, niti svet ne bi bil krščanski. Krščanstvo je katoliško, univerzalno: gre po vsem svetu, trka na vsa srca in kjer mu odpro, ostane. Povsod seje svoje seme; ponekod ne vzkali, drugod pa požene, a ljulka se vrine in pomeša med žito. Tako je in bo po besedah Kristusovih. »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!« Je samo vprašanje naše žive vere, naše krščanske notranje moči, ljubezni do duš in do Kristusa, v koliko izpolnimo in pomagamo izpolnjevati njegovo željo. Ni pa tu načelnih vprašanj.

Še bolj sodoben, v aureolo nacionalističnega nauka zaviti, je sledeči tretji ugovor: »Čemu vsiljujemo tem rodovom krščanstvo? Imajo svojo vero, ki je zrasla iz njihove krvi in iz njihovih tal, ki se je razvila iz njihovega značaja in je zato izraz njihove narodne posebnosti. Narodi so si po svojih voditeljih sami poiskali svoji kulturni stopnji in posebnosti primerno pot k Bogu. Tako razlagajo znastveniki razvoj verstev iz klimatičnih, zemljepisnih, zgodovinskih in nacionalnih okoliščin. Krščanstvo pa jim je v vsakem oziru tuje; zraslo je pod povsem drugimi pogoji. Pustimo Afriko Afričanom, Azijcem Azijo tudi v tem oziru.«

Na več zmotah boleha ta prepričevalni ugovor. Najprej pretirava pomen rase in pa drugih, predvsem od zgodovinskih in zemljepisnih okoliščin odvisnih posebnosti rodu ali naroda. Posebno v nemškem narodnem socializmu to zmoto poudarjajo: nemška vera je vera germanske krvi in germanskega

mita. Zato ustvarjajo svojo novo »nemško vero« in oznanjajo krščanstvu smrt v Nemčiji, ker je »artfremd und artfeindlich«. Do tega zaključka vodi lahko vsak pretiran nacionalizem. Tudi pri nas se je že slišalo kaj takega, kar moti. »Če bi bil Rus, bi bil pravoslaven; če bi bil Prus, bi bil protestant; ker sem Slovenec, sem katoličan,« — je dejal nekdo pri nas; drugi pa je, govoreč o zedinjenju, prerokoval: »Ako bo vernost živa iz ene in druge strani in bo rasla iz pravih slovanskih osnov, potem je gotovo, da se prej ali slej morata najti!« Napačno je, da bi bila katoliška vera tako tesno povezana z neko narodnostjo in od nje odvisna.

Korenina te zmote pa je popolnoma napačno pojmovanje krščanstva. Ni krščanstvo človeškega, ampak božjega izvora. Ni zraslo iz človeške zgodovine, iz krvi in značaja ali tal kakega naroda (judovskega), kakor n. pr. kult sonca v Egiptu, perzijski dualizem, fetišizem afriških rodov itd. Ta verstva so zato omejena na kraj in narod, iz katerega sta izšla, in nobeno si ni nikdar prizadevalo postati svetovna vera. (Budizem je zadnje čase začel posnemati kršćanske misijone, islam pa se ni trudil postati svetovna vera, ampak hotel je svetovno politično gospodstvo prerokovih sinov nad »neverniki«!) Vse drugače krščanstvo. To je takoj od početka zahtevalo ves svet za se! Postavilo se je nad narode, nad njihove značilne posebnosti. Izvira namreč naravnost od Onega, ki je vseh narodov stvarnik in ki je svojo razodeto vero za vse narode na zemljo prinesel! Za vse narode, Evropejce in Azijce, je on pot, resnica in življenje!

Iz tega pa sledi, da noben narod ne more proglasiti krščanstva za svojo »nacionalno vero« (v gornjem smislu) in noben za protinarodno, artfeindlich. Krščanstvo je nad vsemi in za vse. Narode pač rešuje zmot in stranpoti, kar je dobrega in resničnega pa ohrani in čuva; ne jemlje narodom njihovih kulturnih posebnosti, ampak se povsod skuša tem prilagoditi in v narodu ukoreniniti. »Misijonarji so bili vedno ljubitelji narodov. Dušo Vzhodne Azije so na svojih rokah nosili. Zbrali so pesmi Bantu — zamorcev. V posebnem obredu so se pobratili s Patagonci. Tudi če je Evropa protestirala, Cerkev je domačine mazila za škofo...« Krščanstvo vodi narode k resnici, dviga, jih spopolnjuje, kakor — po splošnem pravilu — nadnarava naravo.

Pa še eno je treba dodati. Krščanstva nihče ne vsiljuje. Vsilovanje bi mogli imenovati delo misijonarjev, ki bi oznanjali in propagirali svoje osebno prepričanje; toda oni so poslani od Boga, ne oznanjajo svojih domnev, ampak božjo resnico, kažejo Kristusovo pot k njemu, ki ni pot poleg drugih poti, ampak ena in edina, vsem neizogibno potrebna in zato za vse obvezna. Če se je Bog sklonil k nam in nas, ki smo sami sebi prepuščeni, vsako zrno resnice obdali z debelo skorjo zmote, prižgal v temi svetlo luč, da jo nosimo povsod, — potem to ni vsiljevanje, ampak dobrot božja in ljubezen.

Vsaka zmota je orožje v borbi proti Cerkvi. Mi pa se bojujmo z resnico in ljubeznijo. Saj je vprašanje misijonov, vprašanje ljubezni do Kristusa in do duš. Ta ljubezen pa v nas ne sme umreti! Čim večja bo, tem večja bo naša misijonska volja; vse bo prenesla, vse pretrpela, vse bo upala. Upala na tisti dan, ki je cilj vse svetovne zgodovine: ko bo Kristus vse združil v sebi in svoje kraljestvo položil Očetu pred noge, da se bo vse stvarstvo vrnilo k Njemu, od katerega je izšlo.

Lenček

»Je to kazen Tvoje pravičnosti, moj Bog, in obenem izraz Tvojega usmiljenja, da oni, ki se od Tebe oddalji, da bi iskal v stvareh sreče, ki jo samo Ti, najvišje dobro, moreš dati, namesto da bi našel zadovoljstva, doživlja le trpljenje in žalost: njegova zmota je obenem njegova kazen.« Sv. Avguštin.

»Malo peške, malo kolima« — po južni Srbiji

(Piše kongreganist Francè Vrolih.)

I.

Na praznik Marijinega Vnebovzjetja sem se pri škofijski cerkvi v Skoplju slučajno sešel z Ljubljancem Jožetom, s katerim sva odslej skupno hodila po deželi naših južnih bratov. Msgr. Ante Kordin je naju zelo prijazno sprejel ter nama omogočil, da sva si v dveh dneh ogledala vse važnejše znamenitosti Skoplja.

Ogleda vredna je cerkev sv. Spasa, kjer je bil baje kronan Dušan Silni. Veliko vrednost v njej predstavlja iz lesa izrezan ikonostas — to je lesena stena, ki loči v pravoslavni cerkvi prezbitarij od ostalega svetišča in je polna slik, ikon. Star možiček s svečo v roki ga nama je razkazoval ter razlagal posamezne dogodke iz sv. pisma, ki so s čudovito spretnostjo izrezani, ter vedno dodajal, da je med podlago in izrezanimi podobami dva prsta prostora, vseeno pa je to celota in nič ni prilepljenega.

Blizu tod je »Kuršumlihan«, staro rimsko vojaško prenočišče z mnogimi izkopaninami. Ko bo popolnoma urejeno, bo to izredna zgodovinska zanimivost. Ogledala sva si tudi lepo francosko pokopališče nad Vardarjem, kjer počiva blizu tisoč vojakov, žrtev vojske. Seveda sva šla tudi v mošejo, ki se imenuje Mustaf Pašina džamija. Ni se bilo treba ne umivati in ne sezuvati, temveč sva copate nateknila kar na čevlje, da nisva pomazala dveh edinih velikanskih preprog — čilimov, ki pokrivata vsa tla. Tudi turško »sveto pismo« — koran so nama pokazali, v minaret naju pa kljub goreči želji niso pustili, ker se je bližala ura molitve.

Skoraj bi vam zamočlal, da sva si ogledala tudi najzanimivejši del vardarske prestolnice, to je turško čaršijo. Res, turška je. Vpitje, ponujanje, lokali, ki segajo mestoma do srede ozkih ulic, številne mošeje, zagrnjene žene, moški s fesi na malih osličkih in še mnogo takega, kar vzbuja pozornost človeka našega okusa.

V svojem prevelikem zanimanju bi tu kmalu nekaj staknila. Proti nama je prihajalo precej turških žen, ene so bile zakrite, druge ne. In te zadnje sva vžela midva na piko, češ, ali se bodo zakrile, ko bodo naju zagledale, ali ne. Mislila sva, da se morajo turške žene pred tujcem zakrivati, toda nič se ni zgodilo. Žene so take, kot so bile, šle mimo naju; toda niso bile dvajset korakov za nama, že sva začula vpitje. Proti nama je hitel pravi živi Turek, kot sem si ga predstavljal iz otroških let, z velikimi brki in dvignjeno desnico ter vpil:

»Šta ti gledaš turske žene? Oču da te ubijem!«

Njegova agresivnost je vedno bolj naraščala, ljudje so prihajali na cesto, za zamreženimi okni turških hiš se je začelo gibanje.

»Tu pa ne poznajo šale. Jože, zdajle je pa zadnji čas, da jo popihava na varno, če hočeva še kdaj Ljubljano videti,« sem dejal.

Ni bilo treba dosti priganjati, tako hitro sva jo rezala proti križišču cest, kakor so naju nesle noge; skoraj tekla sva. Turek je pa še vedno vpil za nama.

»Ko bi bil le kakšen policaj blizu, pa sva rešena,« sva upala.

Toda policaja ni bilo, pač pa sta prihajala nasproti dva višja oficirja. Menda so se teh dveh Turki prestrašili, ali pa je tam že nehala njihova oblast, kajti vse je potihnilo in se pomirilo, kot se ne bi bilo nič zgodilo.

Dasi ni bila vsa stvar nič posebnega, a malo vroče nama je le postalo in čutila sva potrebo, da se malo ohladi. Toda nisva šla na čašo piva, kot bi pričakovali, ampak sva jo mahnila — v Vardar. In res je bil mrzel, še preveč! Zdel se mi je kot Sava maja ali junija meseca, dasi so druge srbske reke v primeri z Vardarjem zelo gorke, tako n. pr. Morava, Nišava ali Ibar.

Ko sva zvečer pripovedovala najin najnovejši doživljaj, nama je rekel neki domačin, da bi bila pred nekaj leti lahko s smrtjo plačala to svojo nevednost. Sedaj so Turke precej ponižali, vendar se v svojem delu mesta kljub temu še upajo nastopiti za svoje običaje. Turške žene pa ne sme pogledati nihče, razen njenega moža — po poroki.

V mestu sva dobila kmalu nekaj tovarišev — Makedonci so prijazni ljudje — ki so naju opozorili na marsikaj in tudi na Ohridsko jezero. Tudi v neki mlekarni naju je lastnik na vse pretege pregovarjal, naj greva na Ohrid. Midva sva bila kmalu za to, a finance so nama delale težave. Vlak bi stal gori in doli, polovična cena, 108 Din. To pa je bilo zame preveč, da, nemogoče, za Jožeta že laže, ker je imel režijsko karto. Pa sva vprašala, če bi šla peš in če je daleč.

»E, bre, za dva dana možda da stiže čovek. Nije daleko i nije skupo. Za dve banki možeš da dodeš tamo i natrag. Tamo je jeftino; hleba, dado ti seljaci, dobri so to ljudi.«

Tako in podobno so naju povsod pregovarjali. Tako daleč sva prišla, prav iz Slovenije, pa ne greva na Ohrid! Ni jim šlo v glavo. Toda njihove navedbe niso bile

točne; nekateri so trdili, da je samo en dan do Ohrida — to je pač nemogoče, saj je železniška proga dolga okoli 350 km; drugi zopet, da treba hoditi celo »sedmice« — en teden in da se pride lahko povsem zastoj. Naju pa je sedaj, ko sva se skoraj že odločila za to pot, najbolj skrbelo radi varnosti, saj sva komaj ubežala srditim skopljskim Turkom, kaj naju čaka šele v sredi Makedonije. Dasi stvar ni bila tako resna, vendar nisva prav nič hrepenela po zopetnem takem svidenju s Turki in res nama je Bog prihranil to neprijetnost.

Drugi dan sva se pripravila na oboje — na pot v Ohrid in za počasno vrnitev proti domu. Odločitev je padla, ko nama je msgr. Kordin zagotovil, da ni niti govora o kaki nevarnosti, ter je bil prav vesel, da se nameravava peš podati na Ohrid.

Da bi ne imela preveč prateža s seboj, sva reducirala svoje potrebščine na minimum. Odejo sva pustila v Skoplju, prvič, ker ni bila najina in se je Jože bal, da mu je ne bi kdo zmaknil, drugič pa, ker je bila precej težka. Denarja sva pa vzela kljub temu, da so nama pravili, da je vse »zabadava« — zastoj, vsak po pet »banki«. Kupila sva še malo karto tega ozemlja in se v imenu božjem odpravila na pot.

Tik pred Dušanovim mostom so prihтели k nama trije Nemci in naju povpraševali, odkod in kam. Mislili so, da sva tudi midva Nemca. Pravkar so se s kolesi vrnili iz Ohrida in bili so na potu proti domu. Zatrjevali so, da je tu doli boljše potovati peš kakor na kolesih, kar sva tudi midva sprevidela. Povedali so nama še kilometrsko razdaljo med važnejšimi kraji, nato smo se poslovili in si še voščili srečno pot.

II.

»Za tri dni, če ne več, sva dobra, da bova mešala prah tja do Ohrida,« je dejal Jože, ko sva na levem bregu Vardarja zavila iz mesta proti zapadu.

»Da bi vedno hodila po tej vročini, to res ne bo kaj prida. Ne bi bilo napačno, če bi si poskušala tako pomagati kot ona dva nemška dijaka, ki sem ju srečal v Nišu. Potujeta namreč peš iz Kelmorajna prav v Carigrad, in ko sem ju vprašal, kolikokrat sta že dala podplate na čevljih popraviti, sta dejala, da še nikoli, ker so še celi. To se mi je zdelo pa že neverjetno. Razložila sta mi, da potujeta največ z avtomobili vseh vrst. Enostavno ustavita avto na cesti ter prosita voznika, naj ju malo naprej potegne. Če ju prvi odkloni, je pa drugi bolj prijazen. Torej, Jože, poskusiva še midva srečo, ne bi nama škodovalo.«

Med takimi pogovori nama je mineval čas. Venomer sva se ozirala nazaj, če bi morda privozil za nama kak avto. Imela sva pripravljen že cel govor, ki naj bi voznika ganil, da bi naju vzel gori. Toda ni ga bilo, kvečjemu proti nama je pridrvel kateri ter nama vrgel kot v posmeh oblak cestnega prahu in obraz.

Po cesti je priropotal voz ter naju hotel prehiteti.

»Če avtomobila ni, je pa tudi voz boljši kot nič. Poskusiva!«

Ko smo bili vstric, sva zavpila:

»Možemo, da se vozimo?«

Možak naju je razumel, zaustavil konja in dejal:

»Ajde gore!«

Najprej sta se nahrbtnika, nato pa še midva zavalila v čudno pločevinasto korito, ki je tvorilo zadnji del voza in služilo bržkone za prevažanje mesa — pa saj tudi sedaj ni popolnoma zgrešilo svojega namena.

»Odakle?«

»Iz Slovenačke.«

»Kamo?«

»Na Ohrid.«

»Sve peški?«

»Malo peški, malo vozom, pomalo kolima.«

Uradni pogovor je bil končan, privatni se ni pričel. Mož je vodil konja, midva sva pa napol sedela napol ležala v pločevinastem zaboji in opazovala okolico. Ljudje, ki smo jih srečavali, so se često ustavljali ter začudeno gledali nenavadni voznikov torov. Po kaki tričeturni vožnji je voznik krenil na stranpot. Zahvalila sva se mu za prijaznost, on pa je dejal:

»Nema na čemu.«

Potihoma seveda sva mu tudi skoraj pritrdila. Kajti zahvala za tako »udobno« vožnjo nama ni prišla prav nič iz srca, saj sva si dovolj pretresla kosti in vse je že naju bolelo, najbolj pa hrbet in kar mu še sledi. Po nekaj korakih se nama je vrnila prejšnja prožnost in nadaljevala sva veselo svojo pot. Tu pa tam sva si zažvižgala veselo slovensko pesmico, dokler naju ni zmotila kakšna zanimivost. (Nadaljevanje.)

»Plemenitih značajev ne odvrnejo od dobre stvari tudi žrtve, ki jih morajo trpeti.«
Meško.

V Krnici

ali

Kako smo letos taborili

(Pripoveduje četrtošolec Peter Ribič uredniku »Naše Zvezde«.)

Pričelo se je. Plavači so si izbrali mesto, kjer je bilo takoj pri bregu globoko. Skakali so, se potapljali, plavali vse križem, gori in doli, čez in nazaj.

Mi, ki nismo znali plavati, smo šli malo više od onih. Pri kraju nam je bila voda do kolka in še više. Brodili smo in čofotali, da je bilo veselje. Tudi Ščuka je bil med nami. Pa čudno! Vso pot iz Ljubljane do konca je bil miren, dostojen, tako da sem se na tihem tolažil: »Saj bo moja naloga čisto lahka, ko se tako pametno vede. Vsi ga bomo radi imeli!« A komaj je stopil v vodo, je bil v hipu ves drugačen, spet kakor med šolskim letom. Res, kakor prava pravcata ščuka! Začel nas je vse po vrsti škropiti, in če smo bolj vpili: »Daj mir!« bolj je razsajal in nam brizgal v oči. Lotil se je tega in onega, da bi ga »potunkal«, mu glavo potopil. Seveda se mu ni posrečilo, razen pri enem. Mojega bratca Pavleta, ki je seveda najmlajši med nami, je nenadoma zgrabil čez pas, ga vrgel ter tiščal pod vodo. Videli smo: tu se šala neha! Planili smo in pehnili Ščuko proč, da smo oprostili njegovo žrtev. Pavle je vstal, jokal je.

Prihital je voditelj Bogovič. Videlo se mu je, kako mu je neprijetno, da mora takoj prvo uro diktirati kazen: »Ščuka, takoj na suho! Je to red, pokorščina, medsebojna postrežljivost? — Popoldne, ko bo pravo kopanje, ostaneš zunaj, da nas boš samo gledal!«

Očividno Ščuka ni pričakoval tolike strogosti in resnobe. Molčé se je vdal. Vsi pa smo slutili, da ta molk ne pomeni nič dobrega.

Prvi obed v taborišču

Tista četrta ure kratkega kopanja je minila, da nismo vedeli, kdaj. Zopet: »V red! Nastop!« Vrnili smo se v Krnico. Zelodec nas je zdaj prav pošteno opominjal, da hoče imeti red, pokorščino in medsebojno potrpežljivost. Taborna kuhinja pa še ni »funkcionirala«, »ognjišče« je sicer že stalo, a je bilo — brez ognja. Pa nič za to; saj smo bili dogovorjeni, da bo prvi obed tak, kakor je na majniških izletih, t. j.: vsak ob svojem. Vendar pa je bil naš obed v nečem drugačen, kakor pa je majniški. G. pater je namreč stopil pred nas in dejal: »Fantje! Krščanska družina moli pred jedjo in po jedi. Tako bomo tudi mi vselej.« — Sklenili smo roke in glasno molili očenaš in zdravomarijo. Ta naša molitev je bila gotovo zbrana, je prihajala iz srca, saj nas je vse tako dvigalo k Bogu: zlato solnce nad smrekami, sveti mir okrog nas, povrhu pa še pričakanje toliko lepega, česar je bilo to dolgo dopoldne šele uvod, začetek!

Posedli smo po taborišču, kamor je kdo hotel; prav kakor pravi pregovor: »Kdor zna bolje, široko mu polje.« Eni so sedli na pobočje, drugi po dva skupaj kam drugam, tretji spet so šli bliže k potočku. Odvezali smo nahrbtnike in jemali ven... S hvaležnostjo smo mislili na svoje mamice doma, ki so nam bile nahrbtnike napolnile. (Nekateri so se bili v Ljubljani pred odhodom še posebej oglasili pri pekih!) Moral je biti lep pogled na nas in naše zadovoljne obraze. V malem je bilo morda nekako tako, kakor tam v sveti deželi, v puščavi, ko je Jezus nasitil štiri tisoč mož brez žen in otrok.

Postrani sem pogledal na Ščuko: sedel je sam, jedel pa je.

»Postavite šotore! Natlačite slamnjače!«

„Mrzli“ obed smo spet zaključili z molitvijo. Potem pa nam je g. pater, videč in vedoč, da smo od dolgega marša utrujeni, dovolil, da se zleknemo v mehko travo. (Pripomniti moram, da so bili travnik malo prej pokosili in nam je bil od g. Krničarja v popolno izrabo prepuščen.) Kako dobro nam je dél ta oddih! Zagledal sem se bil v nebo, v to lepo, sinje nebo. Nikdar ga še nisem tako močno vzljubil ko na taborjenju. Mirno in svetlo je bilo ko dobro božje oko. Nobenega oblaka, le visoko nad nami so se preletavali skobci. Spomnil sem se na Ščuko in se vprašal, kaj morem storiti zanj? Dober sem mu bil, pa je tako ravnal z mojim bratom. Pustil ga bom, hudobneža... Tako? Ne, ne smem! Moj Bog, kako bi mu le mogel pomagati? Toda sam nisem vedel, kako in kdaj: veke so se zaklopile, odletel sem v nevidno kraljestvo sanj.

Obed v taborišču

Nagloma sem se zbudil. Ni bil to žvižg, ka-li? Odprl sem oči in videl, da g. pater hodi s Ščuko tam ob robu gozda gori in doli in mu nekaj pripoveduje. Sredi taborišča pa je stal Bogovič s piščalko v roki in zaklical: »Na delo! Postavite šotore!«

Šotor brezhibno postaviti, to je umetnost. V polkrogu smo odmerili prostor, zasadili količke v zemljo in razpeli platno. Ko iz tal je kmalu zrastle sedem šotorov: šest za nas kongreganiste, sedmi pa, na skrajnem robu, je bil za g. patra. Pri postavljanju šotorov nam je pomagal g. Marijan Njega Vam še nisem omenil. To je brat Bogoviča Franceljna, profesor gimnastike, izredno ljubezniv in dober. Preživel je z nami prvih osem dni taborjenja.

Šotori! Koliko lepih spominov imam na vas! Da sem pesnik, rečem Vam, g. urednik, bi hotel zapeti najlepšo pesem na šotore. Kako sladko se je spalo pod njimi! Pa že, ko smo jih postavljali, so se mi vrivali spomini na starodavne čase, kako so n. pr. Izraelci po odhodu iz Egipta štirideset let, potujoč skozi puščavo, prebivali pod šotori in so imeli potem še ob Jezusovem času „praznik šotorov“; spomnil sem se kočujočih narodov, Kirgizov i. dr. v Aziji, pa Indijancev v Severni Ameriki; na misel so mi prišli tudi cigani, ki leto in dan prebivajo v svojih raztrganih šotorih; dà, celo sv. Peter mi je stopil pred oči, ko je rekel Jezusu: »Dobro nam je tukaj; naredimo torej tri šotore...« In veste, g. urednik, kakor majhna vas se mi je zdelo naše šotorišče; z aeroplana pa bi se moralo videti, kakor da sedem golobov s široko razprostrtimi perutnicami sedi v Krnici. Obadovič, ki mora seveda zmerom zbadati, je pa dejal,

da ga naša naselbina spominja planin v Bohinju, kjer imajo poleti v tako zvanih stanovih krave in teleta... Tone Krpan, ki je z mogočnimi koraki meril taborišče, je ravno prišel mimo ter mu odvrnil: »Da, za pet takšnih kot si ti. Veš kaj: še moja kočja na vrhu pri Sveti Trojici ni bila tako lepa kot eden izmed teh šotorov.«

»Natlačite slamnjače!« se je glasilo nadaljnje povelje voditeljevo. Gospodar Krničar nam je dal lepo dišečega sera. Šli smo, da ga natlačimo vsak v svojo slamnjačo. To pa ni preveč prijetno delo, in takoj mi je prišlo na misel, kaj bo Julče k temu rekel. »Vidiš, zdaj imaš priložnost, da se malo žrtvuješ zanj,« sem dejal sam pri sebi. »Julče, pridi, midva bova napolnila tole slamnjačo.« Počasi se je zganil in šel z menoj. Komaj da mi je kaj pomagal pri delu, naredil sem vse sam in si pri tem mislil: Ljubi Bog, odpri Ščuki oči in srce...

Naložili smo si slamnjače na pleča ter jih nesli v šotore. Slamnjače so nas skoraj pokrile, le dvoje nožic je bilo videti izpod njih. »U-a,« je rekel Obadovič Krpanu, »ta je pa težja ko tvoja z brusi in soljo natovorjena koblica.« Krpan ni nič odgovoril, marveč je dvignil kar dve slamnjači na svoja široka pleča.

G. pater je nato razdelil fante po šotorih: štirje pridejo v en šotor. Upošteval je naše želje. Tako je stavil skupaj tiste, ki so bili navdušeni Indijanci. Meni je že prej namignil, da bom s Ščuko skupaj; z menoj pa še moj brat. In res: »V šotor, ki stoji poleg mojega, pridejo: Ščuka, Ribič Peter, Ribič Pavle in Krpan,« se je glasila patrova beseda. — »Daj, Julče, sedaj si pa lepo urediva najino gnezdece,« sem rekel. Julče me je začudeno in skoraj hvaležno pogledal, kot bi hotel reči: »Kaj, res želiš biti z menoj, ki sem tako nelepo ravnal s tvojim bratom?« O, da, bratu Pavletu je šlo skoraj na jok, ko je slišal, kdo bo z nami v šotoru.

Ob štirih popoldne je bilo v taborišču vse nared. In kaj potem? Niti trenutek nismo bili brez dela, brez načrta. Sledilo je zdaj kopanje, pravo, dolgo, dveurno, ki je bilo potem vsak dan popoldne na dnevnem redu.

Prvi večer ob tabornem ognju

Prvi dan nam je bilo seveda vse novo. In sledila so si res sama presenečenja, same radosti: Ob sedmih zvečer nam je prvič naš kuhar, Kuhar Dore, pokazal in dokazal svojo spretnost. V precej velikem kotličku nam je pripravil izborno polento, ki je je dobil vsak velikanski kos, poleg solate. Za prigrizek pa je dodal vsakemu košček sira. Molili smo in nato posedli kakor opoldne vsak po svoji mili volji.

Po kopanju so se talenti čutili sproščene; kaj čuda, če se je ob polenti začela oglašati pesniška žilica. Prvi je zbodel Vinkovič Krištofa Dimača, ki zelo rad je, češ:

Dimaču pa res diši polenta;
največji kos ko nič je fenta'.

Na Trlico je pa Jelkovič spustil puščico:

Kako gre Trlici polenta,
ha, zredil se bo za pol centa.

Veličan Rodič je pa mislil, da mora pohvaliti kuharja:

Res dobra je ta-le polenta,
uspeh je Kuharjevega talenta.

Vendar pa je kritika ta dovtip zavrгла, češ da rima ni 'ribniška'. V četrtem gimnazijskem razredu smo namreč letos rime natanko reševali.

Vinič Vinko, ki je doma iz Trsta in zna italijansko, je pa povedal, da imajo Italijani pregovor:

Pane e polenta,
la famiglia contenta.¹

Po večerji je prišel najslavesnejši vzpored na vrsto. Ko je z bližnjega grička na nasprotni strani Sore zazvonilo pri cerkvi sv. Urbana, smo se molče vstopili v vrsto in izmolili angelsko češčenje. Po molitvi pa je bil čas za taborni ogenj. V bližini droga s praporom smo bili že prej pripravili grmado drv, prinesli par suhih štorov, da bodo dolgo goreli in tleli, ter razrezali — z dovoljenjem — bukovo gol, da smo dobili ena in dvajset panjev ali krceljev za sedeže okrog ognja. Bilo je že tema, ko smo se molče vstopili okrog grmade. Voditelj Bogovič jo je s kresalom in gobo prižgal. Molče smo stali in čakali, da se je vnela in vzplapolala. Tedaj je g. pater voščil glasno: »Dober večer, fantje!« Glasno smo odzdravili: »Bog ga daj!« Sedli smo.

G. urednik, kako naj Vam opišem doživetje večera in noči ob tabornem ognju? Skoraj da ni mogoče, morali bi biti zraven. Zvezde so se začele užigati nad nami druga za drugo. Šteli smo jih, pa jih kmalu nismo mogli več prešteti. Medtem je Bogovič pripravil svojo plunko (kitaro), njegov brat pa gosli. Najprej so se oglasile gosli. Čudovito so pele, ko molitev je zvenela melodija. Potem se jim je pridružila plunka in še ene gosli. To je vriskalo in pelo! Skakavt Florče in Kobilca Lojze se nista mogla več premagovati. Dvignila sta se in uprizorila pravi pravcati indijanski ples. Z udarjanjem rok smo jima dajali takt, vedno hitreje in hitreje... Nato je zadonela pesem za pesmijo v mirno zvezdno noč. Na obzorju se je utrnila zvezda, in meni se je zdelo, da je zdrknila prav nam v naročje...

Slišal sem bil od tistih, ki so prejšnje leto taborili, da je najlepše zvečer ob prasketajočem ognju, češ da se takrat najbolj čutijo vsi kot ena družina. Letos pa sem se uveril sam in drugi novinci z menoj, da je res tako. To sem videl še posebno v drugem delu tabornega večera.

Gospod pater je dobro vedel, da smo nocoj precej utrujeni — ne toliko od poti, saj smo druge dneve še več prehodili — marveč od vsega novega, kar smo danes doživeli in od spremembe zraka. Zato je dal z roko znamenje za mir in je spregovoril resno besedo. »Fantje!

V prvem delu tabornega večera ste imeli vi besedo, v drugem jo dajte meni. Kakor sem že dejal, ima naše taborjenje dvojni namen, dvojno lice: zemsko in nadzemsko. In to naj pride tudi pri teh večerih oboje do izraza. S seboj sem prinesel knjigo Martyres Christi, da vam vsak večer nekaj iz nje prečitam. V mislih, ki jih dobimo iz tega čtiva, bomo odhajali v šotore k počitku. Za nocoj pa naj bo branje še odloženo. Nocoj pričnete stražiti stražo. Mislim, da straža ne bo imela dela in da ne bo treba na pomoč klicati. Vendar bi vas rad na nekaj opozoril: Tik ob gozdu taborimo. Nič ne vemo, kaj se v njem skriva. Čez dan so nam ptice ljubko pele; te so zdaj utihnile in zaspale. Oglasil se bo pa morda skovir, morda z njim sova? Morda bo naša kuhinjska zaloga precej daleč noter v gozd razširjala svoj vonj in vabila k sebi. Morda prilomasti iz goščave dehor. Morda se bo priplazila lisica? Pa te in take sovražnike bo naša straža z lahkoto odpodila. Ampak enega sovražnika se pa jaz bojim. Veste, slutite, katerega? Tistega, ki je najbolj neviden, a najbolj strupen. Mislim — kače. Saj ne vem, če jih je kaj tukaj. Lahko, da so. Skale so v bližini, divjina; zakaj ne bi bilo gadov, modrasov? In če bi se tak sovražnik približal šotorom, ker bi duhal toploto, kri? Ali bi vam bilo prijetno, ako bi zlezal na vašo posteljo, se vam ovil okoli vratu, vam spečim iskal v usta? Groza vas stresa ob tej misli, kajne?

¹ Kruh pa polenta — in družina je zadovoljna.

No, saj v šotore ne more, ker so dobro zaprti, zastrti. Vendar pa naj ima straža oko tudi na to pritično, plazečo nevarnost.

Kača pa se lahko tudi podnevi skuša približati našemu šotorišču. Ne dovolimo ji, ne pustimo je blizu! V raju je kača storila neizmerno zlo. Zaradi tega trpi ves človeški rod od tedaj, trpimo tudi mi. Bog je pognal kačo iz raja. Kerub z gorečim mečem ji ni pustil, ni dovolil vrnitve. Ali odtistihmal se na vse načine približuje človeškim bivališčem. Pazimo! Ne pustimo, da bi se v katerikoli podobi priplazila, približala, pritihotapila. Velika Gospa in Mati naša ji je sicer glavo strla, toda še vedno zalezuje njeno peto, še vedno zalezuje in skuša pčiti vsakogar, kdor se ne varuje. Torej, fantje, pozor!«

Tesno nam je bilo pri srcu ob teh besedah. Mene je kar nekaj sililo, da bi vstal in pogledal, se-li ne plazi kaj proti nam. Bili smo pa tudi že precej trudni. Skoraj so se nam jele veke sklapljati. Dnevni red se je bližal h koncu. Še tri točke!

Voditelj Francelj Bogovič je kar sede opravil svoj ne lahki posel:

»Fantje! Zaključujemo prvi dan našega taborjenja. Ali smo vse prav naredili? Ali smo bili drug proti drugemu dobri, prežeti z bratsko ljubeznijo? Eden ni bil. To moram grajati. — Že pred odhodom ste bili obljubili, da se ne boste udajali mehkužnosti. Pa kaj sem zapazil? Ali se to pravi utrjevati svoj značaj v samozataji, v samopremagovanju, če n. pr. vse popoldne ližeš čokolado, ki si jo s seboj prinesel ali pa morda v Loki kupil? Jej samo ob določeni uri! Malo več špartanske trdne volje! — Sicer pa je bil začetek dober. Naj bodo vsi dnevi taki! In Bogu bodimo hvaležni, da nam daje tako krasno vreme. Kako vse drugače bi taborili v dežju!

Jutri vstanemo ob pol sedmih. Ko zaslišite pisk piščali, takoj, tisti hip kvišku! V eni minuti bodite oblečeni! Nato ven, pod prapor! Tu bomo opravili jutranjo molitev, nato malo telovadili, potem pa odidemo k sv. Urbanu.

Nocoj ima stražo moj šotor: do 11 Milanovič, od 11 do 1 po polnoči Vinič, od 1 do 3 jaz, do 5 Ljubljaničič. — Jutri bosta pomagala v »kuhinji« Doretu Kuharju Skakavt in Kobilca; drva bo nabiral šotor št. 1.; ostali boste pomagali v strugi, da naredimo jez ter napeljemo elektriko v vse šotore. Dela bo za dva dni dovolj!«

Tako smo dobili vsak svoj »penzum« za drugi dan. Kaj je sledilo zdaj? Vstali smo ter se vstopili okrog ognja, ki je še zmerom krepko gorel (saj smo ga zmerom popravljali in mu prikladali). Stojte smo molili rožni venec. (Da smo ga kleče, bi bil gotovo kateri zadremal od prevelike utrujenosti.) Poleg mene je stal bratec. Videl sem, kako se je boril s spancem. Ali ogenj nas je gledal, odkrival naše raztresene misli, dvigal naše veke, in šlo je!

Po rožnem vencu pa smo skupno zapeli prelepo latinsko »Salve Regina«. Nato smo pokleknili in g. pater nas je blagoslovil: »Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta in Sina in Svetega Duha, naj pride na vas in naj na vas vedno ostane.« »Amen,« smo odgovorili. »Lahko noč, fantje!« — »Lahko noč!« Molče smo odšli vsak v svoj šotor, vsak na svoje ležišče. Strog molk je bil določen do kongregacijske molitve zjutraj. Samo Krnica je šumljala, šumljala, šumljala svojo večnomlado pesem vso noč...

Kako brez skrbi smo legli! Saj smo imeli zunaj stražo, malega Milanoviča, ki je junak od pete do glave! Kako je stražil, ne vem, ker sem pal na slamnjačo ko snop in tisti hip, če ne že prej, zaspal. Toda drugo jutro mi je zaupal, ko smo romali k sv. Urbanu, da mu je bilo nekam čudno okrog srca, ko je vse drugo spalo, on edini je stal ob ognju in bdel! Mislil je na ljubo mamico, mislil pa tudi na zveri v gozdu. V »kuhinji«, ki je trideset metrov oddaljena od tabornega ognja, je bilo nekaj zašumelo. Dolžnost mu je

velevala, da pogleda, če ni lisica ali dehor. »Nož sem držal odprt,« mi je pripovedoval, »pa sem šel pogledat. Pa ni bilo ničesar.«

Pri sv. Urbanu

Drugo jutro se je vse zgodilo, kakor je bil voditelj napovedal. Točno ob pol sedmih pisk! Minuto, kasneje voditeljev glas: »V red! Nastop!« Nobe-nega ni manjkalo v vrsti.

Solnčni žarki so prodirali skozi visoke smreke. Bili smo še v senci. Odmolili smo jutranjo molitev. Nato pa smo sedem minut telovadili. To nam je popolnoma pregnalo zaspanost, če se je katerega kaj držala. (Jutranja telovadba, pozdravljena! Zdaj vem, kaj moram storiti med šolskim letom, ko je treba zgoraj vstajati, pa zebe pozimi in je človek ves zaspan. Par minut telovadbe, pa si svež, pa se lahko učiš!)

Nato pa — kar bos! — v Krnico! Bila je pač vesela, ko smo se ji pri umivanju do tal priklanjali! Vse je bilo spet novo za nas novince: nič umivalnikov, Krnica je bila skupni umivalnik za vse. Bili smo v nekem oziru kakor Gedeonovi junaki, ki niso, pijoč, nič kolen pripognili, ampak so kar iz prgišč pili. Mi seveda nismo pili (dasi je bil ta in oni žejen, hudo žejen!), ker nas je čakal pri sv. Urbanu evharistični Kruh.

Pa še nekaj je bilo slišati! Nekaterim je čudno krulilo v želodecu. Videl sem, kako se je n. pr. Krištof Dimač milo oziral proti »kuhinji«, ali se že kaj kuha, pa joj! vse je bilo še mrtvo ondi. Doma pa je bil navajen takoj, ko se je zbudil, dobiti še na posteljo sladko kavico in pokajočo žemljico. Joj, kakšno trpljenje, kakšno zatajevanje, kakšno utrjevanje!

G. pater je vselej že pred nami odšel k sv. Urbanu. Najbrž je po poti opravljal svojo dnevno meditacijo. Mi smo jo skupno udarili za njim.

Sv. Urban je podružnica. Morda ste, g. urednik, že videli to cerkev? Na gričku stoji, razgled izpred cerkve se odpira po vsej dolini gori in doli. Pa dva stolpa ima sv. Urban. Za podružnico nekaj nenavadnega, kajne? Dvajsetkrat smo naredili pot iz Krnice k sv. Urbanu tja in dvajsetkrat nazaj. Znali smo jo na pamet. Zdi se mi, da bi jo zdaj o polnoči v največji temi našel. Za vsako drevo vem, kje stoji, za vsak ovinek tam po tistem gozdliču pod cerkvijo, zlasti pa nam je vsem v spominu staro, častitljivo znamenje, bridka martra, tam ob globokem prepadu, postavljena kakor v svarilo, češ: Vi, ki mimo hodite, pogledajte name, napak ne stopajte, prav hodite! Jaz sem pot, resnica in življenje!

Bežen pogled na tistega Zveličarja na križu se mi je zdel kakor daljna priprava na sv. obhajilo. Nazaj grede smo okitili križ, da je bil v cvetje in zelenje odet ves čas našega taborjenja.

Ob pol osmih se je pričela sv. maša, ki smo jo imeli vedno recitirano. Vselej sta stregla po dva izmed nas. Po evangeliju je g. pater imel nagovor, navadno v zvezi s sv. obhajilom.

Tu Vam moram, g. urednik, povedati neko žalostno dejstvo: vsi smo šli prvi dan k sv. obhajilu — že radi tega, da bi Bogu posvetili vse svoje dneve na taborjenju! — samo Julče Ščuka ne. Meni je bilo hudo. To si lahko mislite!

Po sveti maši smo še skupno molili zahvalo, potem šli na trato pred cerkev. Čudili smo se lepemu razgledu. Iskali smo z očmi naše taborišče. »Tam je,« je zaklical Florče! »Samo prapor vidiš iz Krnice, pa še dim, kjer nam Kobilca kuha zajtrk.« — Spustili smo se v dolino, ki se je že vsa kopala v jutranjem soncu.

Zaostal sem malo in počakal na Bogoviča, ki je šel zadnji. »Po mali maturi pride kmalu velika matura. Kaj pa potem?« — »Čemu me to vprašujete?« sem nagloma odgovoril, ker nisem bil pripravljen na takšno vpra-

šanje. »Glej, Peter, mar ni rekel g. pater pri sv. maši, da se večkrat vpraša, kaj neki bo iz teh fantov — zdaj dobrih, svežih in veselih — ko bodo dorasli?« — Pogledal sem mu v obraz, njegove oči so gledale zamišljeno predse. — »Jaz sem si močno želel,« je mirno nadaljeval, »da bi postal duhovnik, ker to je najlepši poklic. Pa je prišlo drugače. Očetu sem obljubil na smrtni postelji, da bom skrbel za bolno mater in male sestrice.«

»Pa ne bi mogel tega tudi kot duhovnik storiti?« sem ga vprašal.

»Kot svetni duhovnik že, toda jaz sem mislil iti v redovnike. Tam pa to ne gre lahko. Postati pa svetni duhovnik, da bi skrbel za svoje, tega ne maram. Duhovnik mora živeti predvsem za svoje ovčice. — Zato sem si izbral zdravniški poklic. Kajti dober zdravnik more veliko dobrega storiti. — Kaj pa ti misliš?«

»O, jaz že vem,« sem odgovoril, »kaj hočem storiti. Tudi jaz hočem postati duhovnik, in ne navaden: moja želja je, da postanem misijonar —«

»Prepričan sem,« je menil g. Francelj, »da imajo mnogi fantje duhovniški poklic in vendar —«

»Da, g. pater nam je govoril o tem pri sestankih. Nekateri sploh ne pomislijo, kaj bo iz njih. Če je njih oče advokat, si pač mislijo, da bodo še sami to postali. Ne vprašajo se nič, zakaj. — Drugi spet čutijo, da jih Bog višje kliče, pa se bojijo žrtve. Nimajo poguma, da bi rekli »da«, ko jih Bog kliče v svoj vinograd. Škoda zanje.«

»Imaš srečo, da si v kongregaciji, kjer vas p. voditelj tako lepo uči.«

»O, da! G. pater nam je obljubil za letos pred šolskim letom še duhovne vaje, prave duhovne vaje, kjer bomo imeli čas in priložnost, da premislimo, kaj Bog hoče od nas.«

Medtem sva prišla do križa, ki je bil že ves okrašen. Florče je še stal pred njim in pritrdjeval zadnji cvet nanj.

»Lepo, lepo, fantje,« je pohvalil Bogovič. »Zdaj pa stopimo hitro.«

Doma nas je že čakal Kobilca in z obronka veselo vihtel kuhalnico v pozdrav, ponosen na svoj prvi kuharski uspeh. Kakao nam je že od daleč dehtel in nas vabil!

»G. patra še ni,« je kričal Dolfič.

»Že gre, že gre,« mu je zabrnelo od vsepovsod. »Pojdimo! Molimo!« Zazveneale so žlice in skodelice — —

Zbor pod jablano

Stoji, stoji tam jablana... bi bili tudi mi lahko peli. Ob robu našega taborišča raste namreč košata jablana. Takrat pa so bila jabolka še drobna, so šele zorela. Niso nam še delala skomin.

Po zajtrku smo morali vselej pospraviti v svojih šotorih. G. pater in Bogovič sta pregledovala. Vedeli smo, da bo zvečer hvala ali pa graja za red ali nered. Platno šotorov je moralo biti brez gub, vedno lepo napeto, vsako ležišče lepo zagrnjeno, brez papirčka ali smeti okrog šotorov.

Kdor je bil prej gotov, je vzel razglednico ali papir, da napiše prve pozdrave domov. Moj bratec je tedaj napisal svoje prvo pismo mami. Ker je tako ljubko, Vam ga v celoti podam.

Draga mamica!

Tukaj je zelo lepo. Ponoči nisem dobro spal. Zjutraj smo bili vsi pri sv. obhajilu. Doma sem pozabil nož, poišči in prinesi mi ga, pa obišči me. Kaj dela očka? Mi smo vsi zdravi. Zdaj pojdem po drva za kuhinjo. Sem na vrsti.

Vas vse lepo pozdravljam!

Pavelček.

Ko je sonce stalo že precej visoko — na uro nismo izvečine nič gledali, čas nam je hitro mineval tudi brez nje — nas je vsako dopoldne sklical g. pater pod jablano. Tam je sédel on, mi pa smo posedli pred njim na tla. Pa nam je govoril. Tako se nam je zdelo, da smo bili kakor ob Genezareškem jezeru, kjer je Zveličar govoril množicam o Bogu in stvarstvu, o vsem, kar so videli okrog sebe, o travi in cvetlicah, o pticah pod nebom in ribicah v vodi... Zares, nov pogled v božji svet se nam je odpiral. — Pozneje nam je g. pater mnogo govoril o Jezusu, kakor se nam razodeva v sv. evangeliju, — da bi ga tako vedno bolj spoznali in vzljubili.

Naš dnevni čas je bil na ta način do minute določen, še pri delu smo imeli kaj misliti in za lenarjenje ni ostalo trenutka prostega.

Pod jablano

Po drva!

Po zborovanju smo se razkropili vsak na svoje delo. Vse po ukazu prejšnjega večera. Naš šotor je moral po drva. Pa smo šli: Krpan, Ščuka, moj bratec Pavle in jaz. Šli smo seveda kar v gozd.

Bilo je zelo lepo: sonce je sijalo skozi hoje, ki so stale mogočno kakor vojaki, in ptiči so peli, da je bilo veselje.

Krpan se je nekoliko oddaljil, Julče in Pavel pa smo ostali bolj skupaj. Julče je bil kar nekam zamišljen. Mene pa je ob toliki lepoti gozda zgrabilo, da sem zavpil:

»Julče, ali ni tako-le jutro v gozdu nekaj krasnega? Kako moramo biti g. patru hvaležni, da nam je izbral ta divni kraj za taborjenje! In pa hvaležni tudi zato, da zarana vstajamo. V Ljubljani bi morda ležali in polegali in zamudili toliko lepega!«

Ščuka pa je še vedno kar molčal. »Kaj pa ti je, Julče,« sem silil vanj, »da kar molčiš? Mar ti ni kaj prav?«

»Ni mi!« je kratko odgovoril. »Doma spim tudi med šolskim letom do pol osmih. Tukaj pa vstajaj že ob pol sedmih, in to o počitnicah! Potem pa vsak dan pol ure daleč k maši. In vse to tešče!«

»Brez vsakdanje sv. maše in vsakdanjega obhajila bi bil dan na taborjenju prazen. Ali se ti ne zdi tako, Julče?«

Molčal je. Jaz pa sem nadaljeval: »Glej, Julče, g. pater nas hoče narediti za dobre kongreganiste. In glej, kaj nam je že zdaj kongregacija! G. pater večkrat pove, da je naše življenje podobno gozdu, ki gremo skozenj. V gozdu se pa lahko zaide.«

»Kakor sta zašla Janko in Metka,« se je vtaknil vmes Pavle.

»In če pride človek v roke Jagi-babi ali roparjem? Ali ni največja sreča za popotnika, če mu kdo pokaže pravo pot iz gostega gozda?«

»Seveda je,« je tiho pritrdil Julče.

»Vidiš, in kongregacija kaže tisto pravo pot.«

Nabrali smo drv za tri butare. Naložili smo si jih na hrbte in se vračali. In tedaj mi je prišlo to-le na misel. Dejal sem Julčetu: »Veš, komu smo zdaj podobni?«

Komu?«

»Ko je Abraham po božjem povelju šel darovat žgalni dar na goro, je naložil malemu Izaku drva, da jih je nesel z očetom. Nosil je drva za svojo lastno daritev. Izak je bil v tem predpoda Kristusa, ki je nosil sam svoj križ na goro, da je bil na njem križan.«

»No, pa bodimo še podobni Kristusu,« se je vdal Ščuka.

»Saj!« sem zaključil jaz.

Bili smo že v našem taborišču.

Elektrika in drugo

Po kosilu so nekateri fantje nadaljevali delo pri jezu in naši elektrarni. Že zjutraj so navozili kamenja, zemlje in trave za jez. Voda je stala že precej visoko, njen padec bo dovolj močan. Zdaj so zbijali korito za vodni curek, zabijali kole za žico in kar je bilo še potrebnega. G. Marijan je stal do kolen v vodi in fantje so mu radi pomagali pri delu. Samo Obadovič Tonček je stal pod jablano na obronku iznad poti in potoka ter zbadal pridne delavce s svojim jezičkom: »Oh, kako ste pridni! Vidim, da bo šlo tudi brez mene.« — Nekdo izmed »pridnih delavcev« je stopil gori na travnik, prišel Tončku za hrbet ter ga narahlo sunil naprej. Tonček ni bil na to pripravljen, po obronku je zdrsnil na pot, in ker se ni mogel tu zaustaviti, se je v elegantnem skoku vrgel v sredino bajerja. — Da ste ga videli, g. urednik! Stal je v vodi, ki mu je segala čez kolena, roke je razkrilil in je gledal in se čudil, kako neki se je vse to zgodilo. Nato se je počasi izkobilal iz potoka. Smejal se je sam sebi ter rekel: »Pa le ni šlo brez mene!«

Sredi pokosenega travnika pa so ostali taborniki pripravljali vse potrebno za odbojko. Delo je vodil Bogovič. Dva močna kola smo zabili v zemljo, ju pritrdili z vrvmi in razpeli mrežo. Potegnili smo meje in posuli z žagovino. — Tako, zdaj je vse v redu. Po kopanju bomo že lahko igrali.

Joj, kako hitro mine čas na taborjenju!

Ogenj!

Zvečer smo spet sedeli na nizkih kreljičkih v krogu, v sredi pa je plapolal ogenj, ki nam je razsvetljeval obraze. Nekaj časa smo zamišljeno gledali v plamene, potem pa je prvi poprijel besedo Krpan. Vzel je na muho Jelkoviča, ki je bil najslabši pešec med nami in je včeraj dopoldne, ko smo marširali, precej omagoval.

»No, ti materin srček,« je grizel Krpan, »ali ti ni nič dolgčas? Doma pa jokajo po tebi. Vidiš, pa spat pojdejo doma zdaj, ti, revček, si pa tukaj

ob robu gozda, blizu divjih zveri, in pa temna noč krog nas. Kar domov pojdemo! Mar ne?»

»Saj smo šele prišli,« se je čisto dobro odrezal Jelkovič. Odslej je imel mir.

Oglasil se je Obadovič: »Fantje, ali ni tak-le ogenj nekaj veličastnega? Dosti smo se že učili o njem. Predlagam, da nočoj, ko nam prvič gori, njemu v čast vsak izmed nas nekaj pove.«

»Začni ti!« smo rekli.

»Prometej, ki je bil ogenj ukral Zevsu in ga ljudem prinesel, je bil velik dobrotnik človeštva,« je res začel Tonček.

»Bog je govoril Mozesu iz gorečega grma,« je nadaljeval Volodja.

»Sveti Duh je prišel nad apostole v podobi gorečih jezikov,« se je spomnil Rudi.

»Prišel sem, da ogenj vržem na zemljo, in kako želim, da bi se že vnel!« Te besede Jezusove je krepko navedel Nacek Trlica. Ko smo se začudili, odkod tako dobro pozna sv. pismo, je dejal: »Mar nismo v kongregaciji že večkrat slišali, da Ignacij pomeni Ognjeslav ali Vatroslav, in da se gornje besede Jezusovečitajo pri sv. maši na god sv. Ignacija, ustanovitelja družbe Jezusove? In ker sem tudi jaz Ignacij ali Nacek, sem si toliko bolj to razlago vtisnil v spomin.«

G. pater je tu pripomnil: »Dobro si govoril, Nace! Želim, da bi v vas vseh gorel ogenj Kristusov.«

Zatem so se oglašali še drugi. Ivo se je spomnil slovenskega pregovora: Ogenj in voda dobro služita, a slabo gospodarita.

Dolfe se je redil od pouka slovenščine v četrti šoli, ko smo obravnavali metaforo. Izrekel je staro resnico: »Če hoče govornik poslušalce vneti, mora govoriti ognjevit.« Kar ploskali smo mu ob tej domislici.

Tudi moj bratec Pavle je še dosti srečno rešil svojo nalogo. Spomnil se je Ribničana, ki je bil slanika (»arenka«) kupil in tam v trgovini zvedel, da je (slanik) užiten, če le oddaleč ogenj vidi, pa je prišel ven in je ravno luna sijala, pa je vzdignil slanika proti njej in rekel: »Arenk, al vidiš agij?«

Krištof Dimač, naš veliki jedec, je menil: »Če ne bi bilo ognja, bi morali vse surovo jesti.« Glasno smo se zasmejali: »Ti, Krištof, pa res samo na jed misliš.«

Julče Ščuka še ni bil nič povedal. Krpan ga je pozval, naj govori. Pa je izpregovoril tudi on: »Najhujše bi bilo zame, če bi me živega na ražnju pekli.«

»Saj te bomo,« je hitro pristavil Kuhar, »če boš druge pod vodo tlačil. Kar spekli te bomo in na kosce razrezali.«

»Dosti je teh duhovitosti, morda skoraj preveč,« je poskočil Krpan, »in če bi to svojo modrost predolgo vlekli, bi postala nazadnje dolgočasna. Predlagam, da nam naši godei kaj zaigrajo. Čemu pa imajo gosli s seboj in kitare? Halo, Vinko Vinič, udari na strune! Dajte, zapojmo!« Pa smo ob spremljevanju kitare kar po vrsti peli same vesele: »Če študent na rajžo gre«, »Kovač si je prižgal tobak«, »Čuk se je oženil«, »Fantje, po polj' gredo«, »Kaj nam pa morejo«, »Po cesti gre en velik mož«, »Jaz pa pojdem na Gorenjsko«, »Po jezeru bliz' Triglava«...

»Fantje,« je spet predlagal Krpan, »tik gozda smo, zapojmo tisto lepo, šumi, šumi, gozd zeleni!« Zapeli smo jo četveroglasno Krpan, Kuhar, Tinko in jaz. Vsi so zbrano poslušali.

Nato pa je Vinko udaril na drugačne strune in Tinko ga je spremljal z gosli. Kobilca, Skakavt in Kraljič pa so skočili na noge in začeli plesati indijanski ples. Krilili so z rokami, ko da vihtijo tomahavke, počepali so,

kakor da naskakujejo sovražnika, držali so eno roko višje, drugo nižje, ko da režejo skalpe z lobanj nesrečnih žrtev.

Nazadnje so se upehani sesedli. Tudi strune so umolknile.

Tedaj se je dvignil Veličan Rodič: »Fantje! Videli smo indijanski ples. Dobro so ga plesali. Čast jim! Saj smo vsi tukaj kakor nekakšni Indijanci. Veste, kaj? Pripovedujmo si zvečer indijanske povesti! Vsak večer pridi eden na vrsto! Saj jih dosti znamo. Če soglašate, jutri začnemo. Bi pa jaz prvo povedal.«

»Kaj pa, če kateri nobene ne ve?« je podvomil Pešič Drago.

»Naj si jo pa izmisli,« mu je segel v besedo predlagatelj, »saj mu bomo dali časa in odloga dovolj!«

Z navdušenjem smo sprejeli ta predlog. Določili smo takoj tudi red, po katerem se bomo vrstili v pripovedovanju.

Mučenci

Tedaj je povzel g. pater besedo in bral: »V Afriki — v Tunisu — sveti Majorik, sin svete Dionizije, ki je bil še zelo mlad in se je bal mučenja, pa ga je mati vzpodbujala s pogledi in besedami. Tako ohrabren je trpel za svojo sveto vero še pogumneje ko drugi in izdihnil med mukami. Njegova mati ga je objela in ga pokopala na svojem posestvu ter je odslej rada hodila molit na njegov grob...« Še marsikaj nam je povedal, h koncu pa je dodal: »V težkih časih živimo. Po svetu — tudi pri nas — se širi ostudno brezboštvo. Zoper Boga se bori... Prepričan sem, da si Bog izbira iz vaših vrst bodoče svete spoznavavce in mogoče tudi mučence. Marije, naše dobre in mogočne Matere, se oklenimo, da bomo še mi močni in zvesti. Marija bo kači še enkrat glavo strla.«

Globoko so nam segle besede v srce. Pogledal sem na Ščuko: glavo je sklonil globoko med kolena.

Bogovič je razdelil službe in nas za današnji dan lepo pohvalil. — Požojno smo zmolili sveti rožni venec.

Kače in lisice

Ko smo drugo jutro stopili iz cerkve na trato, je glasno pripovedoval Kraljič, ki je imel stražo ponoči, da je videl lisico, kako se je približala šotorom.

»Sanjalo se ti je,« ga je sunil v rebra Dimač.

»Prav nič sanjalo, res je,« je trdil Rudi.

»Pa če je prišla enkrat, pride še drugič,« je zakričal Skakavt. »Bomo videli!«

Poslušam in gledam, kje je Ščuka. Ni ga bilo med nami. Kam je zginil? Saj pri maši je bil do konca.

Tiho sem šel okoli cerkve. Takoj pod njo je gozd. Slišal sem polglasno govorjenje. Dobro skriti so sedeli trije: v sredi sta imela Ščuko, eden bivši naš kongreganist in še nekdo. Vedela sta za naše taborjenje, vedela tudi, kje bomo zjutraj imeli mašo, pa sta prišla nalašč gori. Prenočila sta že kje v dolini pri kakem kmetu. Le kdaj sta dala znamenja Ščuki, da je odšel z njima v hosto.

Nisem hotel prisluškovati. Saj sem si lahko mislil, kaj mu govori. Spomnil sem se snočnjega govora o kačah v bližini taborišča. Zaklical sem glasno: »Julče, brž! Odhajamo.«

Zdrznil se je. Prišel pa je takoj k meni. Po poti sem hotel spraviti iz njega, kaj sta mu sošolca tvezla. Ni hotel povedati. Bil je pa slabe volje in je stekel naprej.

Videl sem, da sošolca pleteta mrežo okrog njega. Moj Bog, kaj naj storim? Naj izdam svojo slutnjo gospodu patru?

(Dalje prihodnjič.)

POVSODI BOGA

Zanimiv poslovljni govor. Vsemogočni predsednik nekega velikega ameriškega industrijskega koncerna, Mr. Hyde, je v svojem 87 letu odložil to visoko mesto. Pri slovesu, ki so mu ga priredili, je spregovoril: »Bližam se svojemu 87 letu, na čelu organizacije, ki si je priborila v materialnem oziru velikanski uspeh. Čutim potrebo, da tu, pred javnostjo, izpovem svojo vero v Jezusa Kristusa in njegov evangelij. Naj povem tudi onim, ki tega še ne vedo, da sem v svojem dolgem življenju porabil veliko denarja in veliko časa, da bi nauke tega evangelija po vsem svetu razširil. — Kajti kot glava tako velikega in vplivnega podjetja sem prišel polagoma do prepričanja, da morajo ti nauki v tako težkih časih, kot so danes, biti vse bolj in bolj razširjeni. Če bi samo del ljudi prevzelo te nauke, n. pr. pridigo na gori, in jih presadilo v praktično vsakdanje življenje, bi kmalu na svetu ne bilo več sile in stiske. Nauki Jezusa Kristusa — to sem v svojem življenju uvidel, nam rešijo vse probleme. To verujem in po tem sem skušal tudi delati. Ljudje so me postavili na častno mesto; slišal sem veliko govorov pohvale in priznanja — za najnavadnejše stvari, o katerih sem mislil, da so za normalnega človeka same ob sebi umevne; saj nismo na svetu, da bi kopičili zaklade, ampak da bi drugim služili. Res so nas v mladosti učili, da obstoji uspeh v življenju v bogastvu, moči in vplivu. Danes moram reči, da je tako pojmovanje življenja neumno. Na robu svojega groba stojim; morda me vidite danes zadnjikrat. Nisem akademsko izobražen mož; mnogo stvari, ki jih pripovedujejo moji mlajši sodelavci, ne razumem. Toda to bi Vam danes tukaj rad povedal: Če gledam nazaj na svoje dolgo in uspeha polno življenje, me nobena druga stvar ne napravi tako srečnega, kakor misel, da sem malce pomagal širiti nauk Jezusa Kristusa.«

Starodavni Mihaelov samostan v Kijevu, ki je eden najlepših spomenikov ukrajinske umetnosti še iz 12. stoletja, bodo na ukaz sovjetske vlade podrli radi preureditve cest.

Svoboda. Marksistični francoski narodni poslanec Chastonet, sam svobodomislec in framacozon, je moral izstopiti iz svoje stranke, ker je zahteval, da naj država vrne kartuzijancem njihov glavni samostan, Veliko Kartuzijo, nazaj. Sam pripoveduje to v »Izpovedih svobodnega moža«.

Na Angleškem so ob priliki 95-letnice male katoliške cerkvice v Derby dognali, da je bilo v teh 95 letih v Angliji zgrajenih (ne všteti Škotsko in Irsko) 1870 kat. cerkev. L. 1840 jih je bilo samo 469, danes jih je 2339. Torej skoro 21 novih na leto! Število duhovnikov je naraslo od 788 na 5000.

Misijoni v Iraku. Jezuiti nameravajo v popolnoma mohamedanskem Iraku, vključno s silnim težavam, osnovati svoje rezidence in višje šole. Na ta način je dosegel red lepe uspehe v bližini Bagdada.

V Angliji nazadnje število rojstev tako, da bo v takih razmerah imela Anglija čez 200 let še 6 milijonov prebivalcev.

Kat. Akcija na Kitajskem. 1. kongres v Šanghaju je sklenil sezidati v glavnem mestu Kitajske veliko baziliko Srca Jezusovega in pa postaviti monumentalni kip Kristusa Kralja. »Maliki so mrtvi, njih vpliva ni več. Katolicizem pa živi, ker njegov Bog je živi Bog« — je dejal na kongresu eden najmarkantnejših mož nove Kitajske, 95-letni univerzitetni profesor, Ma-Siang-Peh. (Ta mož je vodil volitve za prvega predsednika kitajske republike.)

Dežela, v kateri se največ govori latinski jezik v občevaranju, je Kitajska. Je to jezik, ki vse tujce-misijonarje med seboj veže. Za duhovnike izdajajo list »Sacerdos in Sinis«.

Katoliške otvoritvene službe božje ob začetku šolskega leta na univerzi v Londonu se je udeležilo čez 400 kat. akademikov.

V nemškem mestu Stuttgartu biva med 420.000 prebivalci 85.000 katolikov. Ti imajo — 22 cerkev. Zadnje še zidajo. Tako pride na 4000 katolikov ena cerkev. Lepo razmerje.

Prvi koraki (privatni) so storjeni, da bo v doglednem času proglašen blaženim leta 1919 umrlí nemški bančni ravnatelj g. H. Jaegen!

Nemška velika mesta poznate. Po številu katoliškega prebivalstva stoji na prvem mestu München s 596.000, nato slede: Köln 571.000, Berlin 441.000, Essen 353.000 itd. Nemčija ima 52 velikih mest, v 19 od teh je več kot 100.000 katolikov!

20. decembra bo preteklo 30 let papeževega odloka »Sacra Tridentina Synodus o pogostem in dnevnem sv. obhajilu.« Smo v kongregacijah po 30 letih ta dekret izpeljali? Kongreganist, začni sam!

KONGREGACIJSKI OBZORNIK

DMK v Celju.

Po dolgem, več ko enoletnem molku, se oglašamo. Morda je kdo že mislil, da spimo mirno spanje pravičnega in čakamo kakor kralj Matjaž dneva, ko nas junak zbudi iz sna. Ne! Mi bedimo in delamo. Pripravljamo se za svojo pot v življenje, na svoje poslanstvo. V našem delu nas vodijo smernice, dane delegatom na počitniškem zborovanju v Ljubljani, in navdušujejo nas za prelepo, vzvišeno idejo krščanstva nepozabni dnevi evharističnega kongresa.

V počitnicah smo prebili nekaj lepih dni na taborenju. Štirideset veselih mladih fantov-kongreganistov je pod vodstvom vedno veselega in izkušenega voditelja mladine preživelo med smehom in petjem 12 prelepih dni v Mozirju. S sv. mašo in sv. obhajilom smo začeli vsak dan, ki nam je potem potekel kakor vesela pomladna pesem. Naše veselje in ponos sta prišla do vrhunca, ko sta nas obiskala prevzvišena gg. škof ljubljanski in nadškof zagrebški. Res da je bilo vreme tisti dan kisto in žalostno, so pa bila zato naša srca vesela in vedra ob tem visokem obisku. V lepem, sončnem dnevu smo se podali na pot in ni nam bilo žal, da smo morali napraviti precej korakov v Gornji grad. Lepe in prijazne besede svivolasega očeta Slovencev — nadškofa Jegliča — so nas poplašale za vse. Dnevi so tekli hitro kakor nikoli in že smo stali ob kresu na zadnji večer svojega letovanja. Ob plapolanju svetlih plamenov smo si obljubili: Še pridemo, če Bog da.

Po nemiru in zmešnjavi ob začetku žolskega leta smo si končno le uredili svoje delo. Močno armado nižješolcev smo razdelili na tri krožke, da bo delo lažje in uspešnejše — če bo dober in močen naraščaj, bo dobra in močna kongregacija. Največ dela in študija pa si je naložil apologetski krožek. Njegovi obiskovalci so sami sklenili: vsak teden k sv. obhajilu. Naše število še vedno raste in tudi zavest fantov-kongreganistov se močneje uveljavlja v celjskem dijaškem življenju.

Čas hiti in že nas priganja k delu za proslavo našega praznika. Z akademijo na praznik Brezmadežne hočemo pokazati svetu, da smo vesela in globokoverni slovenska

»mladina, v kateri svetlo je,
da smo mladina, ki vriska in poje!«

Brazilijska. — 16. julija prošlega leta je bila sprejeta nova brazilijska ustava, ugodna za katoličane. Katoliški poslanci, ki so se najbolj trudili za to ustavo, so po večini kongreganisti. Zato je določil prevz. g. kardinal, da praznuje MK vsako leto 16. julij in se ta dan zahvali Bogu, ki se je hotel poslužiti kongreganistov za tako blagoslovljeno delo in da si MK same izprosijo milosti in poguma neustrašeno zastopati katoliška načela v javnem življenju. — Letos je bila ta proslava izredno mogočna. Udeležilo se je je 11 škofov in 15.000 mladih kongreganistov.

Poljska. — Od 15. do 17. julija so priredile MK za žene poljskega deželnega plemstva svoje 12. zborovanje. Udeležilo se ga je 22 načelnic MK.

Švica. — V kopališču Schönbrunn so imeli voditelji švicarskih MK od 19. do 22. avgusta svoje zborovanje. Udeležilo se ga je približno 150 duhovnikov. Zelo spodbuden je bil zgled prevz. škofa Lavrencija iz Chur-a, ki je preprosto sedel ves čas med voditelji ter bil navzoč pri vseh konferencah in debatah od začetka do konca. Zborovanje je mnogo doprineslo k razjasnitvi in poglobitvi kongregacijske misli.

Argentinijska. — V Buenos Airesu so zborovale od 11. do 18. avgusta moške MK. Pri slovesnem zaključku je govoril tudi nadškof Copello in imel pri tem kongregacijsko svetinjo na prsih.

V Villa Devoto je bil na praznik svetega Ivana Berchmansa, zaščitnika MK v semeniških, sestankih bivših semenišnikov in kongreganistov. Letos se je udeležilo tega sestanka 9 škofov in 180 duhovnikov.

Belgija. — Marijanski kongres v Tongerlo.

Nemčija. — V Šleziji zborovanje srednješolskih kongreganistov s 120 udeleženci. — V Frankfurtu a. M. zborovanje AMK.

V Ameriki je bilo v zadnjih počitnicah — kakor vsako leto — več učnih tečajev za kongreganiste: deloma za najmlajše, deloma za starejše in še vrsta tečajev za kongreganiste voditelje. — Kurzi v Bostonu (5. do 10. avg.) in v St. Louis (19. do 31. avgusta) so obravnavali predvsem poglavje: »Vажnost Marijinega češčenja za KA« in »Vажne poteze Jezusa Kristusa in njih vажnost za današnje katoliške laične voditelje«.

Kongregacijsko glasilo »The Queen's Work« ima 82.000 naročnikov.

Španija. — »Iuventus«, glasilo MK, ima v svoji letošnji številki 30. junija sliko: približno 100 kongreganistov. Pod sliko pa je napisano: »Katehisti iz Barcelone, cvet kongregacije, na izletu, ki ga jim je omogočil njih voditelj p. Verges za plačilo, ker so poučevali v krščanski nauku 2000 otrok.« — Na poedinca pride 20, večinoma predmetnih otrok. Lepo delo, ki je v tradiciji MK.

Kongregacijske prireditve.

Na kongregacijskem zborovanju delegatov, v dneh pred kongresom, je bila sprejeta, pri pogovoru o NZ, med drugimi resolucijami tudi ta, da se določi v listu posebna rubrika pod gornjim naslovom.

S to številko jo pričenjamo.

V smislu resolucije prosi uprava N. Z. vse kongregacije, da ji poročajo o svojih prireditvah in ji programe teh prireditev tudi pošljejo.

Ob enem pa javlja uprava, da ima na posodo nekaj prizorov, ki so za naše prireditve prav uporabni, proti malenkostni odškodnini. Nekaj jih navajamo:

Kraljevič in služabnik, deška igra v 3 slikah.

Zvezdica, deška igra v enem dejanju, France Kralj.

Za kruhom, deška igrice v treh slikah **Planšar,** šaljiv prizor s planin, Silvin Sardenko.

Pastirji, šaljiv prizor s planin, Silvin Sardenko.

Sveta noč v zvoniku, po dr. Dimmlerju prirejena božična igra s petjem. Glasba: B. Hrovatin.

Vera — Upanje — Ljubezen, misterij, priredil Fran Omerza.

Vitez naše Ljube Gospe, misterij.

Pribežališče grešnikov, mistična igra s petjem v dveh dejanjih, treh slikah. Iz italijanske prevredli salezijanci. Predelal in razširil Vilko D. Prvotni glasbeni del priredil V. Cimatti, ap. vikar na Japonskem, dodane dele uglasbil in prejšnje predelal M. Tome. — Lepa igra je prav primerna za naše prireditve, posebno ker ne zahteva, razen nekaj dobrih pevcev, posebnih moči in ne preveč truda.

Vsebina je naslednja: I. dejanje, 1. slika.

V ribiški koči, ob morju, živita brata Alfonso in Pedro z bolno materjo in Andrejkom. Vsi so ribiči in žive v veliki bedi, ker ribarjenje ne nese nič. — V jutru, ob vzhajajočem soncu, umira mati. Zdravnik ne mara priti, zdravil in denarja ni. Andrejko pripoveduje Pedru pripovedko o dobroti vili, ki biva na čarobnem gradu

... tam daleč, sredi morja...

in vsakemu rada pomaga, ki jo prosi. Pedro poprosi vilo in na njegovo prošnjo se odzove bogat tujec — Satan. Ponuja mu zlata in sreče, če mu da svojo dušo, a Pedro od-

bije skušnjavca z Marijinim imenom. — Alfonso, ki je šel iskat zdravnika, se vrne brez vsega, prav tako Andrejko, ki je šel ribariti. Položaj je obupen. Pedro ne najde nikjer druge izhoda, kot v molitvi, in res gresta z Andrejkom molit pred podobo Matere božje. Alfonso pa ni več za nobeno stvar na svetu. Približa se mu skušnjavec ter mu ponudi zlata, sreče in uživanja za dušo. Alfonso, ki se hoče rešiti gorja, ne preišča dolgo in podleže skušnjavi ter pobegne. Pedro in Andrejko ga prideta iskat, ker ga kliče mati, a ga ne najdeta. Ribiči, ki prihite, povedo, da se je odpeljal z nekim gospodom v črnom čolnu. Pedro spozna Alfonzovo nesrečo, vsi skupaj pokleknejo in molijo. V zvokih te molitve se prva slika zaključuje.

2. slika.

Minilo je pol leta po prejšnjih dogodkih, mati je zaradi Alfonzovega bega umrla. — Ribiči se vračajo od dela in pojo večerno hvalnico Bogu, Andrejko pa sedi ob bregu ter krpa mreže, med tem ko jim pripoveduje zgodbo. V to pripovedovanje se začne Pedrov glas:

... od tu odplul je, ni se vrnil
zaman smo čakali,
vse dneve, dolge te noči
zaman smo plakali...

Pedro nastopi, obdajo ga radovedni pogledi Andrejka, ki ga je zmotil v zgodbi. Ribiči nato odidejo, Pedro pa pripoveduje Andrejku: Zaspal je na morskem obrežju in sanjal. V sanjah se mu je prikazala mati in mu naročila, naj poišče Alfonza in mu izroči njeno zapuščino: rožni venec. Pedro se odloči, da to stori in v večernem zvonjenju ter molitvi izzveni druga slika.

II. dejanje, 3. slika.

Na čarobnem gradu sredi morja. Leto je preteklo, Alfonso pričakuje vsak hip kupca svoje duše — Satana. Ves grad je dal zastražiti, in zapreti, a se še ne čuti varnega. Vsi morajo čuti in popivati, da mu preženejo žalost, a žalost ga ne pusti. Naznanijo mu popotnega pevca. Po njegovem pripovedovanju o »izgubljenem biseru«, se spoznata. Pevac, Pedro, mu mora pripovedovati o materi, o Andrejku. Alfonso mu izpove svojo krivdo, Pedro ga pa bodri, naj nikar ne obupa, ampak naj se skesa, ker božje Usmiljenje je neizmerno. Izroči mu tudi materin rožni venec. V tem naznanijo meniha, Alfonso se pripravi na spoved. Menih pride, a mu ne odpusti, ampak ga preklinja in se ob zadnjem udarcu polnočne ure razkrije, da je Satan. Hoče Alfonzovo dušo, a ta se brani z rožnim vencem. Satanova oblast mine ter zgine v plamenih in potresu. Grad začne goreti. Vsi se odločijo, da zapuste ta kraj in odidejo na svoje domove. Prej pa še zapoje v zahvalo Nebeški Kraljici in v njenih mogočnih zvokih se igra zaključuje.

Ugankarski kotiček

Spomenik

(Tine Benedik, Ljubljana)

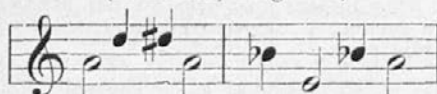
		a		
	a	a	a	
a	a	a	b	b
d	d	e	e	e
e	e	h	i	k
l	m	n	n	o
p	r	r	r	r
s	s	t	t	t

1. soglasnik
2. dolžinska mera
3. sorodnica
4. pogorje v Afriki
5. dan v tednu
6. slovenski glasbenik
7. mesto na Grškem
8. trdna snov

Po sredi navzdol najdeš ime svetovnoznanege mesteca.

Iz glasbene teorije

(M. Lorbar, Dolga vas)

Skrivnosten napis

(Cene Debeljak, Novo mesto)

Nžb fšk zgšbkkžtšaji fhiušdnš.

Na nekem Marijinem kipu je stal ta napis.
Ali ga znaš razbrati?

Rešitev ugank št. 3

1. Prebiralnica: Kristus kraljui, Kristus zmaguj, v hostiji sveti nam gospoduj.
 2. Svetopisemski izrek: Rahel odgovor tolaži jezo, trda beseda vnema srd.
 3. Posetnica: Operni dirigent.
 4. Sestavljalnica: Baraga. (Bagdad, Atene, Riga, Akon, Gorica, Amsterdam.)
- Prišlo je veliko rešitev. Izžrebana sta: Brejc Jožef in Kepec Matija.

Pomenki. Ej, ste videli, prijatelji moji? Gospod urednik nam je naklonjen v zelo visoki meri; odslej bomo imeli na razpolago celo to stran.

Zadnjič enkrat se je pritoževala kongreganistinja Tončka: »Saj bi rada reševala uganke, ko pa ne vem, kje in kako naj začnem!« Kako naj njo in vse druge, ki prav tako mislijo, potolažim? Za reševanje ugank imamo nekaj abecednik, toda prav čudne vrste abecednik. Vzemite v roke stare letnike Naše Zvezde, Mentorja, Angelčka, Vrtca, Kat. Misijonov ali Mladiko. Skušajte re-

Razbiralnica

(Jaka, Št. Vid)

o a i s g
v e e v b
e e m g d
i h e e v
i r s s s
o e n d g
v e t l b

Konjiček

(A. V.)

t	o	e	k	!
r	i	i	d	o
m	s	B	g	o
r	g	n	d	o
i	i	b	n	a

Božična uganka

(Aleš Bogatin, Ljubljana)

44, 33, 11, 53, 11 — 12, 41, 23, 52 — 35, 11 — 53, 25, 45, 11, 53, 25 — 25, 35 — 34, 25, 43 — 33, 31, 52, 15, 21, 34 — 35, 11 — 54, 21, 34, 33, 31, 25.

Upoštevaj abecedni kvadrat!

šiti samostojno uganke, ki jih tam najdete — če vam ne gre, pa pogledajte v prihodnjo številko, kje tiči tisti »ključ« za rešitev uganke.

Na tak način sem se jaz učil reševati uganke in je tudi najboljša šola za vežbanje v reševanju.

Sem in tja bomo med »Pomenki« malo namignili, kako je treba reševati. »Iz glasbene teorije« stoji zapisano nad uganke, ki jo imate v tej številki. Le pomislite, kaj posamezne note pomenijo... Abecedni kvadrat! Tega imena še morda slišali niste? Slovenska abeceda ima to čudovito lastnost, da posamezne črke (25 je vseh) moremo zapisati v 5 vrst po 5 črk. Tako razdeljeno abecedo imenujemo na kratko: a b e c e d n i kvadrat. Ali se vam je že zazdelo, kaj torej pomenita po dve in dve številki skupaj, kot jih imate v »Božični uganke«? Prva pomeni — pst, preveč pa ne smem povedati!

Prejel sem kopo ugank, ki ste mi jih poslali. Kolikor je prostora, odgovarjam.

Žane, Ljubljana: Zate in za vse druge velja: piši le na eno stran in tako, da bosta uganke in rešitev na istem listu. — Posetnica je zanič, ostali dve bosta morda prišli na vrsto. Drugič dostavi še svoje pravo ime.

Jaka, Št. Vid: Nekaj bo uporabnih; morda pa biti bolj samostojen.

Urednik ti piše...

Celjani in še drugi: Pišite vedno samo na eno stran! Vse tiskarne tako zahtevajo, iz tehničnih ozirov.

Drobni tisk nikakor ne pomeni, da je članek manj važen!! Daljše članke tiskamo tako, da morejo celi v eno številko in da ostane vključ temu še za druge stvari prostora. Tega nam primanjkuje, ker bi radi, da bi bile številke bogate.

Mirijam, St. Vid: Še pošlji!

Silvanus: Pesmice »Sveti večer« ne razumem. Posebno 3. in 4. vrstica druge kitice mi delata preglavico. »Spet molim« obravnava skoro isti motiv. Prva kitica se mi zdi dobra, druga pa je kot »deus ex machina«. Kje je zveza s prvo? »Brezmadežna« je v Zvezdi, samo — kot si opazil — popravljen. Slovnice in pravopisne napake! Še kaj pošlji.

Vsem sodelavcem in sodelavkam, vsem pridnim bralkam in bralecem pa vošči urednik blagoslovljene praznike in prav srečno novo leto! Naj nas tudi v letu 1936 družijo skupna ljubezen do Marije in pa skupno delo za MK, za tovariše naše, da jih pripeljemo bliže Kristusu.

V oceno smo prejeli:

»Die Himmel rühmen...« Bilder vom Weltall. Für alle erklärt von Johann Nep. Lenz S. J. (II. Auflage). — Med zvezdoslovnimi knjigami zadnjega časa še nobena ni doživela toliko zanimanja kot pričujoča. Je tudi prva svoje vrste. Najtemnejše in najveličastnejše skrivnosti svetovja razkriva tako nazorno, da jih more tudi brez posebne zvezdoslovne naobrazbe vsakno razumeti. Avtor je v knjigi izpustil vse, kar bi moglo zanimati le poklicnega zvezdoslovca, a priobčil vsa dognanja najnovejših največjih astronomov. Knjiga je pisana lahko umljivo in tako živo, da jo mnogi berejo ko roman. Z največjim užitkom jo bo prebirala izobražujoča se mladina pri študiju zvezdoslovja, veliko korist in duhovne pobude bodo črpali iz nje vsi, ki se zanimajo

za probleme našega ozvezdja. Poleg priznanja, ki so ga dali avtorju razni astronomski observatoriji in mnogi drugi izobraženci, odlikuje knjigo tudi to, da ji ne manjka odjemalcev. Letos v februarju je knjiga prvič izšla na svetlo, v maju nato je izšla že drugič v povečani nakladi, jeseni se obeta že tretja. Prevedena je že v več ko 10 jezikov. Knjiga se naroča v: Tyrolia-Verlag, Innsbruck (Wien, München). Stane 6 S.

»Sveta Angela Merici in njeno delo.« Spominska knjiga ob štiristoletnem jubileju uršulinskega reda. Spisala M. Klementina Kastelec O. S. U., založil uršulinski provincialat v Ljubljani.

Globoko naobrazene redovnice svete Uršule, ki so se med prvimi izmed ženskih redov temeljiteje posvetile vzgoji ženskega inteligenčnega naraščanja, s pričujočo knjigo, v kateri pisateljica v jedrnatih besedah in izklesanih stavkih riše značaj, svetniške poteze in neumorno ter nesebično skrb za zveličanje mladih duš vélike, a med nami premalo poznane sv. Angele, skoraj nehoti podajajo ob štiristoletnem jubileju reda razveseljav obračun o svojem plodovitem delovanju. Namen pisateljice z omenjeno knjigo je edino ta, da prikaže, kako je globoki duh Angele Merici zamislil, nosil in vodil in še vodi čudovito institucijo reda uršulink in čim lepše pisateljica to slika, tem bolj s tem osvetljuje aktivnost redovnic in njihovo nesebično prizadevanje za vzgojo ženske mladine. Knjiga ni samo zanimiva, temveč tudi vzgojno zelo poučna. S spoštovanjem jo bo prebiral vsak inteligent, gotovo pa z veliko hvaležnostjo vzela v roko vsaka nekdanja gojenka. Priporočamo jo toplo vsem, ki imajo z vzgojo mladine opraviti, zlasti pa kongreganistinjam!

Misijski koledar za l. 1936. Izdalo misijonišče v Grobljah, tiskala misijonska tiskarna. Cena Din 10. — Lepa večbarvna naslovna stran, zanimivi članki in povesti, izvirna misijonska poročila, mnogo drobnih dogodbic in še nekatere druge stvari privabijo čitatelja, da ga z veseljem vzame v roko. Segajte po njem!

**25% ceneje
dobijo dijaki**

katerih starši so udje
Mohorjeve družbe,
knjige iz njene založbe

**v Mohorjevi knjigarni
v Celju, Prešernova ulica 17 in
v Ljubljani, Miklošičeva c. 19**

Mariborsko dijaštvo

kupuje vse potrebščine
in knjige v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

Koroška cesta št. 5

Aleksandrova cesta št. 6

in

Trg Kralja Petra št. 4

KNJIGE

ŠOLSKE IN VSE DRUGE,
DOMAČE IN TUJE KUPITE V

**JUGOSLOVANSKI
KNJIGARNI**

V LJUBLJANI
(PRED ŠKOFIJO)

NOVA ZALOŽBA V LJUBLJANI KONGRESNI TRG

Se priporoča pri nakupu
knjig, šolskih in pisar-
niških potrebščin. Naj-
boljše blago po konku-
renčnih cenah.

Založba izvirnih slovstvenih del
(Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani
spisi) in klasičnih prevodov iz sve-
tovne književnosti.

Papir
šolske potrebšchine

H. NIČMAN nasl.

*Prodajalna Katoliškega
tiskovnega društva*

Ljubljana, Kopitarjeva 2

**SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE I.T.D.**

nudi po izredno ugodnih cenah

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
REG. Z. Z O. Z.
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

KAR JE RES, JE RES!

Najlepše TISKOVINE, naj bodo že za
pisarniško porabo ali pa LITOGRA-
FIRANE ozir. tiskane v BAKROTISKU
za reklamne namene, prav tako tudi
KLISEJE za naše oglase nam dobavi

**JUGOSLOVANSKA TISKARNA
V LJUBLJANI**

Izvršitev je prvovrstna, material brez-
hiben, cene so umerjene, dobava točna.
Telefon 2992

JOSIP OLUP - LJUBLJANA

Trgovina z manufakturnim blagom, moško
konfekcijo in modnimi potrebščinami

Trgovski prostori:

Stari trg 2, Pod Tranco 1, Kolodvorska 8

Širite list „Naša zvezda“

JAKOB VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 36

Ure, zlatnina,
optični predmeti

Dobra in cena

hrana

se dobi v

Zadružni kleti

Kongresni trg 2

Ljubljana